

Vlaams
Parlement

stuk **1161** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 17 mei 2011 (2010-2011)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met de kaderovereenkomst
tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds,
en de Republiek Korea, anderzijds,
ondertekend in Brussel op 10 mei 2010

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	15
Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen	19
Advies van de Raad van State	29
Ontwerp van decreet	35
Bijlage: Kaderovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de republiek Korea, anderzijds, ondertekend in Brussel op 10 mei 2010.....	39

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING**1. De betrekkingen tussen de Europese Unie en Zuid-Korea**

De betrekkingen tussen de Europese Unie (EU) en Zuid-Korea zijn gebaseerd op de kaderovereenkomst inzake handel en ontwikkeling¹ die op 28 oktober 1996 werd ondertekend en op 1 april 2001 in werking is getreden. De overeenkomst bracht een kader tot stand voor de ontwikkeling van de bilaterale betrekkingen tussen beide partners. Zij heeft betrekking op de ontwikkeling van het handelsverkeer. Een belangrijk deel is gewijd aan de samenwerking op economisch, industrieel en wetenschappelijk gebied.

De jongste jaren zijn de betrekkingen sterk geëvolueerd van handelsgerelateerde thema's naar samenwerking in een groot aantal domeinen. Die samenwerking strekt zich uit tot wetenschap en technologie, de informatiemaatschappij, onderwijs, het sociaal beleid, douaneaangelegenheden, mededinging, het leefmilieu en ontwikkelingshulp. De politieke dialoog mondt uit in tweejaarlijkse topconferenties waarin het buitenlands beleid, de economische en handelsbetrekkingen, en regionale en globale uitdagingen aan bod komen.

Tijdens de topconferentie die begin oktober 2010 in Brussel plaatsvond, besloten de EU en Zuid-Korea hun relatie op te waarderen naar een strategisch partnerschap. De kaderovereenkomst vormt samen met de vrijhandelsovereenkomst de basis voor een geactualiseerd en versterkt politiek en economisch partnerschap tussen de EU en Zuid-Korea.

De EU en Zuid-Korea zijn belangrijke handelspartners. De EU is voor Zuid-Korea de op één na belangrijkste exportbestemming, en Zuid-Korea bekleedt de achtste plaats op de lijst van handelspartners van de EU. Tussen 2004 en 2008 kende de Europese uitvoer naar Zuid-Korea een gemiddelde jaarlijkse groei van 7,5%. Door de financiële crisis vertraagde die groei in 2009. Dat jaar voerde de EU voor 21,5 miljard euro goederen uit naar Zuid-Korea terwijl de invoer 32 miljard euro bedroeg. In 2008 werden voor 7,8 miljard euro aan diensten uitgevoerd tegenover een invoer van 4,4 miljard euro. De bilaterale handel bestaat vooral uit machines, chemische producten en uitrustingsgoederen voor telecommunicatie en vervoer.

De EU is ook de grootste buitenlandse investeerder in Zuid-Korea. Sinds 1962 investeerden Europese bedrijven voor bijna 30 miljard euro wat meer dan 40% van de totale buitenlandse directe investeringen in Zuid-Korea betekent. Zij hebben het nochtans niet gemakkelijk om voet aan de grond te krijgen op de Koreaanse markten door de strenge eisen die Zuid-Korea stelt voor goederen en diensten.

2. Een korte schets van het partnerland**2.1. Algemeen**

Op 27 juli 1953 kwam een einde aan de Koreaanse oorlog. Het Koreaanse schiereiland werd definitief verdeeld in een noordelijk en een zuidelijk deel, waarbij de 38ste breedtegraad de grens vormt.

Met ongeveer 49 miljoen inwoners is Zuid-Korea qua bevolkingsaantal het vierentwintigste grootste land ter wereld. Door zijn ligging is het land van groot geostrategisch belang.

Zuid-Korea is een democratische republiek met een president die om de vijf jaar wordt verkozen en een aanzienlijke macht heeft. In 1992 kwam voor het eerst sinds 1961 een

¹ Goedgekeurd bij het decreet van 9 februari 1999.

burgerpresident aan de macht. In december 2007 werd de oud-burgemeester van Seoel en voormalig topman van het autoconcern Hyundai tot nieuwe president verkozen. De wetgevende macht wordt uitgeoefend door de National Assembly waarvan het grootste deel van de leden rechtstreeks wordt verkozen voor vier jaar. De conservatieve partij van de president won in april 2008 de parlementsverkiezingen.

De relaties met Noord-Korea zorgen vaak voor problemen. In juni 2000 vond een historische ontmoeting plaats tussen de leiders van Zuid- en Noord-Korea. Zij bereikten overeenstemming over een aantal punten zoals interfamiliaire contacten, grensoverschrijdend transport, regelmatige gesprekken tussen de regeringen, economische samenwerking en de gezamenlijke organisatie van culturele- en sportmanifestaties. De toenadering tussen beide staten kreeg een ruime internationale steun. Begin oktober 2007 ondertekenden de presidenten van Zuid- en Noord-Korea een verklaring waarin zij beloofden de wapenstilstand te vervangen door een permanent vredesregime. Het door de EU gesteunde zespartijen-overleg moet een diplomatieke oplossing zoeken voor het conflict. Het Noord-Koreaanse kernwapenprogramma komt eveneens aan bod. Naast Zuid- en Noord-Korea nemen de Verenigde Staten, Japan, Rusland en China deel aan het overleg. In 2010 vonden opnieuw ernstige incidenten plaats, zoals het kelderen van een Zuid-Koreaans oorlogsschip en het bombarderen van het eiland Yeonpyeong. Begin februari 2011 vonden bilaterale gesprekken plaats om een ontmoeting op hoog niveau voor te bereiden, maar die gesprekken draaiden op niets uit.

2.2. Economisch beleid

Zuid-Korea kreeg aanvankelijk buitenlandse hulp voor zijn wederopbouw na de Koreaanse oorlog, maar toen die hulp terugviel, belandde het land in een economische recessie. Tijdens de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw kende de economie een snelle groei die vooral was gebaseerd op een programma van snelle industrialisering en export. Zuid-Korea evolueerde van een agrarische samenleving naar een geïndustrialiseerde maatschappij. Het land was één van de zwaarst getroffen landen in de Aziatische beurscrisis van 1997, maar het slaagde er verrassend goed in om de crisis snel te boven te komen.

Thans is de Zuid-Koreaanse economie één van de grootste van Azië en ook op mondiaal vlak speelt zij een grote rol. Zuid-Korea is een belangrijke producent van hoogtechnologische goederen, maar ook de staalindustrie, de scheepsbouw en de automobielsector zorgen ervoor dat het land een belangrijke speler is op de internationale markt.

Het bruto binnenlands product (bbp) wordt voor meer dan de helft gerealiseerd door de dienstensector, en voor een derde door de industrie. De belangrijkste invoerproducten zijn elektrische en elektronische apparatuur, ruwe petroleum, halfgeleiders, machines en uitrustingsgoederen.

In 2007 startte Zuid-Korea met de bouw van een volledig nieuwe stad, Sejong City. Het was oorspronkelijk de bedoeling om van die stad de nieuwe administratieve hoofdstad te maken, maar begin 2010 kondigde de premier een verandering van de doelstellingen aan. Sejong City moet een belangrijk economisch centrum worden, gericht op kennisontwikkeling, wetenschappelijk onderzoek en onderwijs.

3. Het ontstaan en het belang van de overeenkomst

In april 2007 riep de Raad van de EU op om de kaderovereenkomst van 1996 te actualiseren als onderdeel van een verruiming van de betrekkingen. Op 14 mei 2008 nam de Raad een besluit aan waarbij de Europese Commissie machtiging kreeg om onderhandelingen te voeren over de herziening van de kaderovereenkomst. De onderhandelingen startten in juni 2008. Zij liepen parallel met de onderhandelingen met het oog op het sluiten van een vrijhandelsovereenkomst.

De onderhandelingen verliepen moeizaam omdat Zuid-Korea niet gemakkelijk aanvaardde dat de EU de eerbiediging van opschortende politieke clausules (over respect mensenrechten, non-proliferatie, bestrijding van terrorisme enzovoort) oplegde.

België heeft tijdens de onderhandelingen in het bijzonder de volgende klemtonen gelegd:

- België waardeerde dat het akkoord kadert in de politieke dialoog en de politieke samenwerking die de EU onderhoudt met Zuid-Korea;
- België benadrukte, zoals in andere overeenkomsten tussen de EU en derde partners, het belang van de politieke clausules betreffende non-proliferatie van massavernietigingswapens; samenwerking met het Internationaal Strafhof; samenwerking in de strijd tegen het terrorisme en samenwerking inzake mensenrechten.

Op 14 oktober 2009 vond de parafering plaats van zowel de kaderovereenkomst als de vrijhandelsovereenkomst.

Op 22 januari 2010 heeft de Commissie aan de Raad het herziene voorstel toegezonden betreffende de ondertekening namens de EU en de voorlopige toepassing van het kaderakkoord, waarin de na de inwerkingtreding van het verdrag van Lissabon vereiste wijzigingen zijn opgenomen. De Groep Azië-Oceanië heeft op 27 januari 2010 het voorstel besproken en overeenstemming bereikt over de tekst.

De kaderovereenkomst is het eerste contractuele instrument van dit type dat de EU met een ontwikkeld land sluit. Na haar inwerkingtreding zal de kaderovereenkomst de grondslag vormen van een strategisch partnerschap met Zuid-Korea.

4. De inhoud van de overeenkomst

In titel I worden de grondslag en het doel van de samenwerking geschetst. De partijen bevestigen onder meer hun gehechtheid aan de Universele Verklaring van de rechten van de mens en aan het Handvest van de Verenigde Naties (VN). Zij willen bijdragen tot de verwezenlijking van internationaal overeengekomen ontwikkelingsdoelstellingen en samenwerken om wereldwijde milieuproblemen aan te pakken. De partijen bevestigen opnieuw het belang dat zij hechten aan de beginselen van goed bestuur en de bestrijding van corruptie. Het doel van de samenwerking is een intensivering van de politieke dialoog en een verdere stimulering van de economische betrekkingen, naast het ontwikkelen van samenwerking en dialoog in diverse domeinen, zoals duurzame ontwikkeling, cultuur, het overheidsapparaat en toerisme.

Titel II beschrijft het doel van de politieke dialoog en de manier waarop die dialoog wordt gevoerd. Aandacht gaat ook naar de strijd tegen de verspreiding van massavernietigingswapens en het terrorisme, naar het gevaar van handvuurwapens en lichte wapens, en naar de ernstigste misdrijven die de internationale gemeenschap aangaan.

Titel III stelt dat de partijen samenwerken en informatie uitwisselen in regionale en internationale fora en organisaties.

Titel IV betreft de samenwerking op het gebied van economische ontwikkeling. De partijen werken samen inzake handel en investeringen, het economisch beleid, het industrieel beleid, belastingsvraagstukken, douaneaangelegenheden, het mededingingsbeleid, de informatiemaatschappij, wetenschap en technologie, de energiesector, het transportwezen, en het consumentenbeleid. Ook is er oog voor de samenwerking tussen bedrijven.

Titel V beschrijft de samenwerking op het gebied van duurzame ontwikkeling. De partijen werken samen op een groot aantal terreinen zoals gezondheid, werkgelegenheid en sociale zaken, milieu en natuurlijke rijkdommen, klimaatverandering, landbouw, plattelandsbeleid en bosbouw, het zeewezen en de visserij en ontwikkelingshulp.

Titel VI over de samenwerking inzake onderwijs en cultuur legt onder meer de nadruk op uitwisselingen en het vergroten van het wederzijds begrip en de kennis van de cultuur van de partijen.

Titel VII behandelt de samenwerking op het gebied van justitie, vrijheid en veiligheid. De partijen hechten bijzonder belang aan de bevordering van de rechtsstaat. Zij werken samen op justitieel vlak, inzake de bescherming van persoonsgegevens, en in de strijd tegen illegale migratie, mensensmokkel en mensenhandel, drugs, het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, computercriminaliteit en grensoverschrijdende misdaad.

Titel VIII gaat over de samenwerking op andere gebieden zoals toerisme, het openbaar bestuur en statistieken. De partijen erkennen de rol en de mogelijke bijdrage van organisaties van het maatschappelijke middenveld en zullen de dialoog met die organisaties stimuleren.

Titel IX schetst het institutionele kader waarin onder meer wordt gesteld dat de overeenkomst van 1996 wordt vervangen. Een Gemengde Commissie wordt opgericht. Tot slot worden de modaliteiten voor de tenuitvoerlegging van de overeenkomst en de arbitrageprocedure besproken.

Titel X bevat de gebruikelijke slotbepalingen.

5. Belang voor Vlaanderen

Zuid-Korea is van groot economisch belang. Het land behoort tot de NEXT-11, de elf landen die worden beschouwd als de economische toppers van morgen. De Vlaamse Regering zet in op nauwere economische relaties met Brazilië, Rusland, India en China (de BRIC-landen) en andere groeimarkten. Op het vlak van milieutechnologie, informatie- en communicatietechnologie (ICT) en hightech liggen heel wat kansen voor samenwerking en uitwisseling van kennis en technologie.

Zuid-Korea is een belangrijke handelspartner van Vlaanderen.

Op 12 december 2006 sloten de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) en Zuid-Korea een overeenkomst inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen. De overeenkomst werd goedgekeurd bij het decreet van 20 juni 2008 en is op 27 maart 2011 in werking getreden. Zij vervangt de in 1984 gesloten overeenkomst.

Wat de geografische herkomst van investeringen betreft, zal het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (Flanders Investment & Trade, F.I.T.) het concept van prioritaire landen hanteren. Daarbij gaat het ook om snelgroeiende markten als Zuid-Korea die binnen afzienbare tijd een investeringspotentieel zullen bereiken.

Titel IV, V, VI en VIII van de voorliggende overeenkomst regelen de samenwerking tussen de EU en Zuid-Korea op verschillende vlakken. Een aantal samenwerkingsgebieden is van belang voor Vlaanderen. In de hiernavolgende artikelsgewijze toelichting wordt die samenwerking bondig besproken.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

De kaderovereenkomst telt 53 artikelen, verdeeld over 10 titels. Twee verklaringen zijn toegevoegd.

Preamble

De partijen geven uitdrukking aan hun gemeenschappelijke wens om hun betrekkingen op te waarderen tot een versterkt partnerschap, ook op politiek, economisch, sociaal en cultureel vlak. Zij zijn vastbesloten hun betrekkingen op bilateraal, regionaal en mondiaal niveau te consolideren, te verdiepen en te diversifiëren, op basis van gelijkheid, eerbiediging van de soevereiniteit, non-discriminatie en wederzijds voordeel. De partijen willen duurzame ontwikkeling in economisch, sociaal en milieuopzicht bevorderen, een hoog niveau van milieubescherming waarborgen, samenwerken ter bestrijding van klimaatverandering en streven naar volledige en productieve werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen.

Titel I – Grondslag en toepassingsgebied (artikel 1 en 2)

Artikel 1 schetst de grondslag van de samenwerking. De partijen bevestigen hun gehechtheid aan de democratische beginselen, de mensenrechten, de fundamentele vrijheden en de rechtsstaat. Zij bevestigen eveneens hun gehechtheid aan het Handvest van de Verenigde Naties (VN) en hun steun voor de gedeelde waarden die daarin tot uitdrukking worden gebracht. De partijen zullen duurzame ontwikkeling en economische groei stimuleren, bijdragen tot het verwezenlijken van de ontwikkelingsdoelstellingen en samenwerken om wereldwijde milieuproblemen, klimaatverandering in het bijzonder, aan te pakken. Zij bevestigen het belang van goed bestuur en corruptiebestrijding, en komen overeen hun betrekkingen op te waarderen tot een versterkt partnerschap. De toepassing van de overeenkomst moet bijgevolg worden gebaseerd op de beginselen van dialoog, wederzijds respect, gelijkwaardig partnerschap, multilateralisme, consensus en eerbiediging van het internationale recht.

Artikel 2 geeft het doel van de samenwerking aan. De partijen verbinden zich ertoe hun politieke dialoog te intensiveren en hun economische betrekkingen verder te stimuleren. Op basis van hun hechte partnerschap en gedeelde waarden willen zij de samenwerking en de dialoog ontwikkelen inzake alle aangelegenheden van wederzijds belang. Hun inspanningen richten zich onder meer op het versterken van de samenwerking inzake:

- mensenrechten, wapens en de bestrijding van internationale misdrijven en het terrorisme;
- handel en investeringen;
- het economisch beleid;
- duurzame ontwikkeling;
- cultuur, informatie, communicatie, audiovisuele zaken, media en onderwijs;
- justitie, vrijheid en veiligheid;
- toerisme, het maatschappelijke middenveld, het overheidsapparaat en statistieken.

Titel II – Politieke dialoog en samenwerking (artikel 3 – 7)

Artikel 3 beschrijft de politieke dialoog over aangelegenheden van gemeenschappelijk belang en van bijzonder belang voor de landen in Europa, enerzijds, en Azië en de Stille Oceaan, anderzijds, met het oog op het bevorderen van vrede, stabiliteit en welvaart. De partijen kunnen die dialoog voeren door middel van contacten, uitwisselingen en overleg, met name in de vorm van topontmoetingen van staatshoofden en regeringsleiders, jaarlijks overleg op ministerieel niveau, informatiebijeenkomsten van hoge ambtenaren, sectorale dialogen over aangelegenheden van gemeenschappelijk belang en uitwisseling van delegaties tussen het Europees Parlement en de National Assembly van Zuid-Korea.

Bijzondere aandacht gaat naar de strijd tegen de verspreiding van massavernietigingswapens (artikel 4), de illegale handel in handvuurwapens, lichte wapens en munitie (artikel 5) en het terrorisme (artikel 7), en naar de aanpak van de ernstigste misdrijven die de internationale gemeenschap aangaan (artikel 6).

Titel III – Samenwerking in regionale en internationale organisaties (artikel 8)

De partijen werken samen en wisselen standpunten uit in fora en organisaties als de VN, de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO), de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), de Wereldhandelsorganisatie (WTO), de Ontmoeting Azië-Europa (ASEM) en het Regionale Forum van de ASEAN (ARF).

Titel IV – Samenwerking op het gebied van economische ontwikkeling (artikel 9 – 20)

Artikel 9 behandelt de samenwerking inzake handel en investeringen met het oog op de bevordering van duurzame handels- en investeringsstromen, het voorkomen en wegnemen van belemmeringen voor handel en investeringen, en de bevordering van het multilaterale handelsstelsel. De samenwerking wordt verwezenlijkt door middel van een vrijhandelsovereenkomst.

Artikel 10 heeft aandacht voor de dialoog inzake het economisch beleid. De partijen versterken de dialoog en stimuleren de uitwisseling van informatie en ervaringen over het macro-economisch beleid en macro-economische ontwikkelingen. Zij willen een verbetering van de systemen voor boekhouding, financiële controle, toezicht en regelgeving voor het bank- en verzekeringswezen en andere onderdelen van de financiële sector.

Artikel 11 gaat over de samenwerking tussen bedrijven. De partijen willen gegevens en ervaringen uitwisselen over het midden- en kleinbedrijf om het concurrentievermogen te verhogen, contacten tussen bedrijven bevorderen, gezamenlijke investeringen stimuleren, gezamenlijke ondernemingen en informatienetwerken tot stand brengen, de toegang tot kredieten en afzetmogelijkheden vergemakkelijken, innovatie stimuleren, het maatschappelijk verantwoord ondernemen bevorderen en verantwoordelijke zakelijke praktijken aanmoedigen.

Op fiscaal gebied zullen de partijen de beginselen van transparantie en eerlijke concurrentie toepassen en streven naar betere internationale samenwerking en naar een makkelijker inning van belastingen (artikel 12).

De partijen onderzoeken de mogelijkheden voor een vereenvoudiging van de procedures, een versterking van de transparantie en de ontwikkeling van samenwerking inzake douane. Zij streven ook naar convergentie van hun standpunten en gezamenlijke actie in internationaal verband (artikel 13).

De partijen bevorderen eerlijke concurrentie bij economische activiteiten door een volledige handhaving van hun wet- en regelgeving inzake mededinging (artikel 14).

In artikel 15 erkennen de partijen het belang van de informatie- en communicatietechnologieën voor de economische en sociale ontwikkeling van hun inwoners. Zij stellen uitwisseling van inzichten over hun beleid op dit gebied in het vooruitzicht en moedigen de samenwerking tussen bedrijven aan.

Volgens artikel 16 stimuleren, ontwikkelen en faciliteren de partijen samenwerkingsactiviteiten op het vlak van wetenschap en technologie voor vreedzame doeleinden, in overeenstemming met de overeenkomst voor wetenschappelijke en technologische samenwerking die zij op 22 november 2006 ondertekenden en die op 29 maart 2007 in werking is getreden.

Artikel 17 regelt de samenwerking inzake energie. De partijen leggen de nadruk op diversifiëring van de energievoorziening, de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik door de bevordering van energie-efficiëntie, de overdracht van technologie, capaciteitsopbouw en facilitering van investeringen, en concurrentie in de energiemarkt. De partijen werken samen inzake beleidsformulering, wisselen informatie

uit, voeren gemeenschappelijke studies en onderzoeken uit en stimuleren handel en investeringen in de energiesector.

Artikel 18 gaat over de samenwerking inzake vervoer waarbij de nadruk ligt op beveiliging en veiligheid van lucht- en zeevaart, milieubescherming en meer efficiënte vervoerssystemen. De samenwerking richt zich op het bevorderen van informatie-uitwisseling, dialoog en gezamenlijke activiteiten op het gebied van luchttransport, de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen en de invoering van normen voor veiligheid en beveiliging en ter voorkoming van vervuiling voor wat betreft het zeevervoer en de luchtvaart. Op het vlak van civiele mondiale satellietnavigatie werken de partijen samen in overeenstemming met de samenwerkingsovereenkomst die zij op 9 september 2006 ondertekenden.

Artikel 19 behandelt het beleid inzake zeevervoer. De partijen streven naar een onbeperkte toegang tot de internationale markt op basis van eerlijke concurrentie, en zien af van discriminatoire maatregelen. Zij verlenen schepen die door onderdanen of ondernemingen van de andere partij worden geëxploiteerd, geen minder gunstige behandelingen dan aan hun eigen schepen en geven scheepvaartondernemingen de toelating om zich op hun grondgebied te vestigen. Internationale maritieme vervoersondernemingen hebben het recht vervoersdiensten van deur tot deur aan te bieden die deels over zee gebeuren.

Artikel 20 stelt dat de partijen samenwerken op het gebied van het consumentenbeleid om een hoog niveau van consumentenbescherming tot stand te brengen. De samenwerking kan de vorm aannemen van een versterking van de onderlinge compatibiliteit van de wetgeving teneinde handelsbelemmeringen te voorkomen, een uitwisseling van informatie over systemen voor consumentenbescherming en het bevorderen van de oprichting van onafhankelijke consumentenorganisaties en contacten tussen vertegenwoordigers van consumentenbelangen.

Titel V – Samenwerking op het gebied van duurzame ontwikkeling (artikel 21 – 27)

Artikel 21 bepaalt dat de partijen wederzijdse samenwerking en informatie-uitwisseling aanmoedigen op het vlak van gezondheid en een doeltreffende beheersing van grensoverschrijdende gezondheidsproblemen. Zij wisselen informatie uit over de bewaking van infectieziekten, gezondheidsstrategieën en volksgezondheidsplannen, gezondheidsbevorderend beleid zoals antirookcampagnes, de veiligheid en goedkeuring van geneesmiddelen, voedselveiligheid en e-gezondheidszorgbeleid. Ook samenwerking met betrekking tot onderzoek en ontwikkeling wordt in het vooruitzicht gesteld. De partijen willen tevens de tenuitvoerlegging van internationale overeenkomsten bevorderen.

De samenwerking inzake werkgelegenheid en sociale zaken komt aan bod in artikel 22. De partijen bevestigen de noodzakelijkheid om een globaliseringsproces te steunen en productieve werkgelegenheid en fatsoenlijk werk te bevorderen als onderdeel van duurzame ontwikkeling en armoedebestrijding. Zij bevestigen hun verbintenis om de internationaal erkende arbeids- en sociale normen, zoals vastgelegd door de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO), te eerbiedigen, te bevorderen en te verwezenlijken. De samenwerking kan de vorm aannemen van gezamenlijke programma's en projecten, alsook dialoog.

Artikel 23 gaat over milieu en natuurlijke rijkdommen. De partijen erkennen de noodzaak van duurzame bescherming en beheer van natuurlijke rijkdommen en biodiversiteit als basis voor de ontwikkeling van huidige en toekomstige generaties. Zij willen hun samenwerking voortzetten en versterken op het vlak van klimaatverandering en energie-efficiëntie, milieubewustzijn, deelname aan en uitvoering van milieuverdragen, de bevordering van milieutechnologieën, -producten en -diensten, het voorkomen van illegaal grensoverschrijdend transport van afvalstoffen, de vervuiling van het mariene milieu, de lokale betrokkenheid bij milieubescherming, bodem- en grondbeheer, en de uitwisseling van informatie, deskundigheid en praktijken. Waar van toepassing wordt rekening gehouden met

de resultaten van de wereldtop over duurzame ontwikkeling en de uitvoering van relevante milieuverdragen.

Artikel 24 is gewijd aan de dreiging van klimaatverandering en de noodzaak actie te ondernemen om emissies te verminderen. De partijen willen een koolstofarme samenleving tot stand brengen, het efficiënt gebruik van natuurlijke rijkdommen stimuleren, ervaringen en informatie uitwisselen inzake handelsregelingen, publieke en particuliere financieringsinstrumenten verbeteren, samenwerken inzake onderzoek, ontwikkeling, verspreiding, invoering en overdracht van koolstofarme technologieën, ervaring en deskundigheid uitwisselen op het gebied van toezicht op en analyse van de effecten van broeikasgassen en schadebeperkings- en aanpassingsmaatregelen van ontwikkelingslanden steunen.

Artikel 25 besteedt aandacht aan landbouw, plattelandsontwikkeling en bosbouw. De partijen wisselen informatie uit en ontwikkelen de samenwerking op het gebied van het landbouw- en bosbouwbeleid, de registratie en bescherming van geografische aanduidingen, biologische producten, onderzoek, diversifiëring en herstructurering van landbouwsectoren, duurzame land- en bosbouw, het ontwikkelingsbeleid voor plattelandsgebieden en de promotie voor voedingsproducten.

Artikel 26 behandelt de samenwerking op het gebied van de zee en de visserij. Duurzaamheid en verantwoorde ontwikkeling staan centraal. De samenwerking betreft de uitwisseling van informatie, de steun voor een duurzaam en verantwoord beleid op lange termijn en de bestrijding van illegale activiteiten.

Samenwerking op het vlak van ontwikkelingshulp is het voorwerp van artikel 27 waarin de partijen onder meer hun gehechtheid bevestigen aan de Verklaring van Parijs van 2005 inzake de doeltreffendheid van ontwikkelingshulp.

Titel VI – Samenwerking op het gebied van onderwijs en cultuur (artikel 28 en 29)

Artikel 28 gaat over de samenwerking op het gebied van cultuur, informatie, communicatie, audiovisuele aangelegenheden en de media. De partijen beogen een verbetering van het wederzijds begrip en de kennis van elkaars cultuur. Zij streven naar een bevordering van culturele uitwisselingen en gezamenlijke initiatieven en naar samenwerking in internationale fora zoals de UNESCO om gemeenschappelijke doelstellingen na te streven en culturele diversiteit te bevorderen.

Artikel 29 stelt dat de partijen steun verlenen aan samenwerkingsactiviteiten op het vlak van onderwijs, opleiding en jeugdzaken, met bijzondere nadruk op het hoger onderwijs. Zij erkennen de belangrijke bijdrage van onderwijs en opleiding tot de ontwikkeling van mensen die in staat zijn om deel te nemen aan de mondiale kenniseconomie.

Titel VII – Samenwerking op het gebied van justitie, vrijheid en veiligheid (artikel 30 – 38)

De samenwerking heeft betrekking op het bevorderen van de rechtsstaat (artikel 30), justitiële zaken (artikel 31), de bescherming van persoonsgegevens (artikel 32), migratie (artikel 33), drugsbestrijding (artikel 34), de bestrijding van de georganiseerde misdaad en corruptie (artikel 35), de bestrijding van witwaspraktijken en financiering van het terrorisme (artikel 36) en de strijd tegen computercriminaliteit (artikel 37). De partijen komen ook overeen samen te werken inzake wetshandhaving en de strijd tegen grensoverschrijdende misdaaddreigingen (artikel 38).

Titel VIII – Samenwerking op andere gebieden (artikel 39 – 42)

Artikel 39 beschrijft de samenwerking inzake toerisme waarbij de partijen de bedoeling hebben het wederzijdse begrip te verbeteren en een evenwichtige en duurzame ontwikke-

ling van het toerisme te bevorderen. De samenwerking kan onder meer de vorm aannemen van uitwisseling van informatie en de organisatie van toeristische evenementen. Ook de instandhouding en het beheer van het cultureel erfgoed en het beheer van toerisme zijn aandachtspunten.

Artikel 40 stelt dat de partijen de rol van het maatschappelijke middenveld erkennen. Dialoog en actieve deelname zijn de kernwoorden.

Artikel 41 gaat over de samenwerking op het vlak van de modernisering van het openbaar bestuur op gebieden als de verbetering van de organisatorische doelmatigheid, de verbetering van de dienstverlening, het transparante beheer van de overheidsfinanciën, de verbetering van het juridische en institutionele kader en het opzetten en uitvoeren van het beleid.

De partijen ontwikkelen en versterken hun samenwerking inzake statistieken om tijdig internationaal vergelijkbare en betrouwbare statistische gegevens te verstrekken. De samenwerking is gericht op de geleidelijke harmonisatie van hun stelsels, de afstemming van gegevensuitwisseling, de verbetering van de bekwaamheid van statistici en de bevordering van de uitwisseling van ervaringen (artikel 42).

Titel IX – Institutioneel kader (artikel 43 – 46)

Artikel 43 bepaalt dat de voorliggende overeenkomst de kaderovereenkomst van 1996 actualiseert en vervangt. Verwijzingen naar de kaderovereenkomst van 1996 in andere overeenkomsten tussen de partijen, worden beschouwd als verwijzingen naar de voorliggende kaderovereenkomst. De partijen kunnen de overeenkomst aanvullen door specifieke samenwerkingsovereenkomsten te sluiten die een integrerend onderdeel vormen van de bilaterale betrekkingen en deel uitmaken van een gemeenschappelijk institutioneel kader.

De overige artikelen hebben betrekking op de oprichting en de taken van de Gemengde Commissie (artikel 44), de modaliteiten voor de tenuitvoerlegging van de overeenkomst (artikel 45) en de arbitrageprocedure (artikel 46).

Titel X – Slotbepalingen (artikel 47 – 53)

Deze titel bevat de gebruikelijke artikelen inzake de definitie van ‘partijen’ (artikel 47), inwerkingtreding, duur en beëindiging van de overeenkomst (artikel 49), kennisgevingen (artikel 50), verklaringen en bijlagen (artikel 51), territoriale toepassing (artikel 52) en authentieke teksten (artikel 53).

Artikel 48 stelt dat de partijen niet verplicht zijn informatie openbaar te maken indien zij dit in strijd achten met hun nationale veiligheid.

Verklaringen

In de gemeenschappelijke verklaring betreffende de interpretatie van de artikelen 45 en 46 verklaren de partijen wat zij bedoelen met passende maatregelen (maatregelen die evenredig zijn met de ernst van de niet-nakoming van verplichtingen) en bijzonder dringende gevallen (gevallen waarin een partij een wezenlijke inbreuk op de overeenkomst pleegde). Indien maatregelen zijn getroffen ten aanzien van een specifieke overeenkomst die deel uitmaakt van het gemeenschappelijke institutionele kader, zijn de procedures voor geschillenbeslechting van de specifieke overeenkomst van toepassing op de procedure voor de tenuitvoerlegging van scheidsrechterlijke beslissingen.

In de unilaterale verklaring betreffende artikel 12 verklaart de EU dat de lidstaten slechts zijn gebonden voor zover zij de beginselen van goed bestuur op fiscaal gebied op het niveau van de EU hebben onderschreven.

III. PROCEDUREVERLOOP

1. Gemengd karakter en ondertekening

Tijdens zijn vergadering van 1 februari 2010 legde de Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengde karakter van de kaderovereenkomst vast. Zowel de federale overheid als de gemeenschappen, de gewesten en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest worden bevoegd geacht. Overeenkomstig de beslissing van de ICBB van 9 juli 2008 worden de leden van de ICBB geacht met het in de WGV bereikte consensus in te stemmen behoudens bezwaar binnen de 30 dagen na de notificatie van het verslag. Op 7 mei 2010 deelde de voorzitter van de ICBB mee dat geen enkel bezwaar werd geformuleerd waardoor het verslag definitief is goedgekeurd.

De WGV besliste ook de overeenkomst te laten ondertekenen volgens formule 3 van de ICBB, dit wil zeggen één enkele handtekening in naam van het Koninkrijk België doch met vermelding van al de betrokken overheden onder de handtekening. Dit is de gebruikelijke formule voor de ondertekening door België van verdragen tussen de EU en derde landen. De ondertekening vond plaats in Brussel op 10 mei 2010.

2. Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV)

De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen bracht op 2 juli 2010 advies uit. Gezien de gelijkaardige problematiek die aan de basis ligt van de overeenkomsten tussen de EU en respectievelijk Indonesië en Zuid-Korea, besloot de SARiV één advies uit te brengen. De SARiV gaat akkoord met de ontwerpen van instemmingsdecreet, en verwelkomt de snelle start van de instemmingsprocedures.

De SARiV wijst op de aandacht die de EU sinds 2000 besteedt aan Azië en op het belang van de beide partnerlanden. Hij is van oordeel dat beide landen ook passen in de strategie die de EU in 2006 aannam als leidraad voor zijn externe handelsbetrekkingen. De overeenkomsten leggen de wettelijke basis om een veelheid van acties mogelijk te maken.

De SARiV spoort de Vlaamse Regering aan om ten volle de mogelijkheden van de voorliggende overeenkomsten te onderzoeken en te benutten. Hij wijst er tevens op dat, als Vlaanderen de bepaling rond samenwerking inzake culturele diversiteit onderschrijft, het zelf ook inspanningen moet doen om het UNESCO-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van cultuuruitingen, goed te keuren.

De SARiV vraagt ook aandacht voor de artikelen waarin de partijen overeenkomen om samen te werken aan een doeltreffend systeem van nationale exportcontrole van goederen die met massavernietigingswapens verband houden. De SARiV is van mening dat deze bepaling moet in acht worden genomen bij het opstellen van een nieuw Vlaams decreet inzake wapenhandel.

De SARiV stelt vast dat in de overeenkomst met Zuid-Korea een expliciete verwijzing naar de internationaal erkende arbeids- en sociale normen werd opgenomen. Hij wijst ook op de samenhang tussen de voorliggende kaderovereenkomst en de vrijhandelsovereenkomst.

De SARiV merkt op dat Vlaanderen zou kunnen profiteren van uitwisselingen van personen met Zuid-Korea, zonder hierbij het competitieve aspect voor zijn eigen arbeidskrachten uit het oog te verliezen.

Tot slot vraagt de SARiV de Vlaamse Regering aandacht te hebben voor de eventuele implicaties van de voorliggende overeenkomst voor de investeringsovereenkomst die de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en Zuid-Korea in 2006 sloten.

De voorliggende overeenkomst zal geen invloed uitoefenen op het ontwerp van decreet inzake wapenhandel. De exportcontrole van met massavernietigingswapens verband houdende goederen verwijst immers naar zogenaamde ‘dual use’-producten die in de EU worden gereguleerd met de Europese verordening 428/2009. Deze materie wordt dus met directe werking gereguleerd door het Europese recht, en niet door het nationale recht. Het ontwerp van decreet inzake wapenhandel daarentegen beoogt de in-, uit-, doorvoer en overbrenging van vuurwapens en militaire goederen voor het Vlaamse Gewest te reglementeren, net als de federale wet van 8 augustus 1991 betreffende wapenhandel, en bevat geen enkele verwijzing naar de ‘dual use’-reglementering.

De investeringsovereenkomst tussen de BLEU en Zuid-Korea werd goedgekeurd bij het decreet van 20 juni 2008 en is op 27 maart 2011 in werking getreden. In artikel 9 van de voorliggende kaderovereenkomst nemen de partijen zich voor samen te werken om de onderlinge investeringen te bevorderen. De BLEU-investeringsovereenkomst zal een juridisch kader vormen dat rechtszekerheid biedt aan Vlaamse investeerders in Zuid-Korea, en dus ook bevorderend werken voor de wederzijdse investeringen. In die zin zijn beide overeenkomsten complementair.

3. Advies van de Raad van State

De Raad van State bracht advies uit op 24 maart 2011 (kenmerk 49.335/1) en maakte daarin geen opmerkingen.

4. Inwerkingtreding, voorlopige toepassing en duur

Overeenkomstig verdragsartikel 49 treedt de overeenkomst in werking op de eerste dag van de maand die volgt op de datum waarop de partijen elkaar in kennis hebben gesteld van de voltooiing van hun interne procedures.

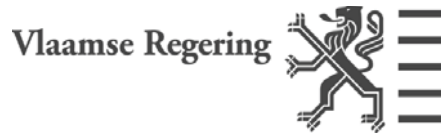
In afwachting van de inwerkingtreding wordt de overeenkomst voorlopig toegepast. Die voorlopige toepassing vangt aan op de eerste dag van de eerste maand die volgt op de datum waarop de partijen elkaar in kennis hebben gesteld van de voltooiing van de daartoe vereiste procedures.

De overeenkomst is gesloten voor onbepaalde tijd.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP
Ontwerp van decreet houdende instemming met
de kaderovereenkomst
tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds,
en de Republiek Korea, anderzijds,
ondertekend in Brussel op 10 mei 2010

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De kaderovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Korea, anderzijds, ondertekend in Brussel op 10 mei 2010, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
INTERNATIONAAL VLAANDEREN

Flemish Foreign Affairs Council

**ADVIES OVER DE EU-KADEROVEREENKOMSTEN MET
INDONESIË EN ZUID-KOREA**

Advies 2010/8

2 juli 2010

Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen, Boudewijnlaan 30 bus 81, 1000 Brussel
Tel.: + 32 2 553 01 81, E-mail: sariv@iv.vlaanderen.be, <http://www.sariv.be>

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	23
2.	Achtergrond	23
3.	De Partnerschaps- en Samenwerkings-overeenkomst met Indonesië	24
3.1.	Inhoud	24
3.2.	Aandachtspunten voor Vlaanderen	25
4.	De Kaderovereenkomst met Zuid-Korea	26
4.1.	Inhoud	26
4.2.	Aandachtspunten voor Vlaanderen	26
5.	Conclusie	28

1. INLEIDING

Tijdens haar vergadering van 23 april 2010 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet houdende instemming met de Kaderovereenkomst inzake een breed partnerschap en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de republiek Indonesië, anderzijds en de slotakte, ondertekend in Jakarta op 9 november 2009. Op haar vergadering van 30 april hechtte zij haar goedkeuring aan het voorontwerp van decreet houdende instemming met de Kaderovereenkomst tussen de EU en haar lidstaten, enerzijds, en de republiek Korea, anderzijds. Zij vroeg de minister-president, tevens bevoegd voor economie, buitenlands beleid, landbouw en plattelandsbeleid, hierover het advies in te winnen van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: “de Raad”). Na bespreking op zijn vergaderingen van 25 mei 2010 en 22 juni 2010 keurde de Raad onderhavig advies goed.

Gezien de gelijkaardige problematiek die aan de hogergenoemde overeenkomsten ten grondslag ligt, opteert de Raad ervoor om één advies te wijden aan de twee overeenkomsten.

Hij verwelkomt alvast de snelle aanvang van de goedkeuringsprocedure van deze twee overeenkomsten aan Vlaamse zijde.

2. ACHTERGROND

Vooralsintoe is de Europese Unie meer en meer aandacht gaan besteden aan het Aziatisch continent. In het bijzonder m.b.t. Indonesië publiceerde de Europese Commissie een mededeling om de betrekkingen tussen Indonesië en de EU nauwer aan te halen.¹ Later volgde onder meer de mededelingen “Europa en Azië: een strategisch kader voor versterkte partnerschappen”² en “Een nieuw partnerschap met Zuidoost-Azië”³. De partnerschaps –en samenwerkingsovereenkomst (hierna: “PSO”) met Indonesië komt in de plaats van de samenwerkingsovereenkomst van 1980 tussen de EU en de Association of Southeast Asian Nations (hierna: “ASEAN”).⁴ De Kaderovereenkomst met Zuid-Korea komt in de plaats van de vorige Kaderovereenkomst van 1996. Beide zijn overeenkomsten die de EU gebruikt om een strategisch partnerschap te sluiten met een bepaald land. Bovendien is een PSO een voorwaarde voor het sluiten van een vrijhandelsovereenkomst.

Beide landen passen in de strategie die de EU in 2006 aannam als leidraad voor zijn externe handelsbetrekkingen genaamd “Global Europe: competing in the World”. Deze strategie definieert economische criteria voor nieuwe partners om een vrijhandelsakkoord mee te sluiten, nl. marktpotentieel en het niveau van protectionisme. Hierbij moet ook rekening gehouden worden met de onderhandelingen die potentiële partners al voeren met EU-concurrenten en het risico dat de preferentiële toegang van buurlanden en ontwikkelingslanden tot de EU-markt hierdoor aangetast

¹ EUROPESE COMMISSIE, Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement: “De betrekkingen tussen Indonesië en de Europese Unie nauwer aanhalen”, COM(2000)50, 2 februari 2000, 29p.

² EUROPESE COMMISSIE, Mededeling van de Commissie: Europa en Azië: een strategisch kader voor versterkte partnerschappen, COM(2001)469, 4 september 2001, 34p.

³ EUROPESE COMMISSIE, Mededeling van de Commissie: Een nieuw partnerschap met Zuidoost-Azië, COM(2003)399, 9 juli 2003, 57p; EU-ASEAN MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN, *Declaration on an EU-ASEAN Enhanced Partnership*, Nuremberg, 13-15 maart 2007.

⁴ Samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Economische Gemeenschap en Indonesië, Maleisië, de Filipijnen, Singapore en Thailand, Lid-Staten van de Association of South-East Asian Nations - Protocol betreffende artikel 1 van de Overeenkomst, *Publicatieblad EU L 144*, 10 juni 1980.

wordt. Op basis van deze criteria identificeert de strategie de ASEAN en Korea als prioritaire partners.⁵ De strategie gaat verder dat in de bilaterale handelsrelaties gewerkt moet worden aan de versterking van duurzame ontwikkeling, door bijvoorbeeld nieuwe samenwerkingsdomeinen op te nemen rond onder meer arbeidsstandaarden en milieubescherming.⁶ Het zijn deze bredere strategische samenwerkingsdomeinen die aan bod komen in de PSO met Indonesië en de Kaderovereenkomst met Zuid-Korea.

De EU-Azië-strategie bepaalt verder dat de alomvattende samenwerkingsovereenkomsten (kaderovereenkomsten) het resultaat zijn van het streven naar een institutionele basis voor de betrekkingen met belangrijke partners in Azië, die het mogelijk moet maken om voor relevante kwesties (op politiek -en veiligheidsvlak, alsook op economisch en ontwikkelingsgebied) een coherente aanpak te hanteren, en een impuls moet geven aan dialoog en samenwerking. Het sluiten van een kaderovereenkomst moet duidelijk maken dat beide partners hun betrekkingen op een hoger niveau willen tillen.⁷

De overeenkomsten leggen de wettelijke basis om een veelheid van acties mogelijk te maken. De bepalingen raken ook aan vele Vlaamse bevoegdheden. Het gaat dan ook om gemengde verdragen in de zin van het Belgisch staatsrecht.

3. DE PARTNERSCHAPS- EN SAMENWERKINGS-OVEREENKOMST MET INDONESIAË

3.1. Inhoud

De PSO met Indonesië biedt een modern kader voor de bilaterale betrekkingen tussen de EU en Indonesië als vervanging van de overeenkomst tussen de Europese Economische Gemeenschap (EEG) en de ASEAN van 1980. De PSO voorziet in samenwerking op allerlei terreinen, van milieu, energie, wetenschap en technologie tot zee- en luchtvervoer. Er komen ook allerlei problemen aan bod op vlak van justitie en de PSO bevat een verbintenis van Indonesië om de mensenrechten te eerbiedigen. Indonesië en de EU zullen tevens samenwerken met het oog op de toetreding tot het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof.⁸ Ten slotte vormt de PSO een voorwaarde voor onderhandelingen over vrijhandelsovereenkomsten met ASEAN-landen.⁹ In tegenstelling tot Zuid-Korea waar de onderhandelingen voor een vrijhandelsovereenkomst gelijk liepen met die over de Kaderovereenkomst, bleek dit voor Indonesië niet zo evident.¹⁰ De Raad stelt vast dat, in

⁵ EUROPESE COMMISSIE, Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, Europa als wereldspeler: wereldwijd concurreren, COM(2006)567, 4 oktober 2006, 11.

⁶ *Ibid*, 12.

⁷ EUROPESE COMMISSIE, Mededeling van de Commissie: Europa en Azië: een strategisch kader voor versterkte partnerschappen, COM(2001)469, 4 september 2001, 13.

⁸ Artikel 4, paragraaf 3, stelt: "De partijen komen overeen samen te werken met betrekking tot de uitvoering van het presidentiële decreet inzake het nationale actieplan mensenrechten 2004-2009, waaronder voorbereiding van de ratificatie en tenuitvoerlegging van internationale mensenrechteninstrumenten, zoals [...] het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof."

⁹ EUROPESE COMMISSIE, Voorstel voor een besluit van de Raad inzake de ondertekening van de kaderovereenkomst inzake een breed partnerschap en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Indonesië, anderzijds, COM(2009)492, Brussel, 22 september 2009, 2.

¹⁰ A.C. CHANDRA, Working towards mutually beneficial economic relations – Indonesia's expected challenges in pursuing an FTA with the EU, IISD Policy Brief, 2009, 7p; X, *Indonesia has not expressed interest in FTA*, bilaterals.org, 11.11.2009. [<http://www.bilaterals.org/spip.php?article16270&lang=en>]

tegenstelling tot de Kaderovereenkomst met Zuid-Korea, geen expliciete verwijzing naar internationaal erkende arbeids- en sociale normen, zoals vastgelegd in de ILO-verklaring over de fundamentele principes en rechten met betrekking tot werk, werd opgenomen.¹¹

De PSO met Indonesië is tevens belangrijk vanuit politiek opzicht. Dit is de eerste PSO van de EU met een lidstaat van de ASEAN. Dit zou de andere lidstaten mogelijks kunnen aanzetten om verder te gaan met hun onderhandelingen en zo kan de EU meer invloed in de regio opbouwen. De EU ziet Indonesië ook als belangrijke partner in de globale politiek, onder meer door zijn lidmaatschap van de G20 en op vlak van klimaatverandering. Bovendien is Indonesië het grootste moslimland ter wereld. Een sterker strategisch partnerschap tussen de EU en Indonesië kan de EU ook gebruiken voor allianties in andere internationale organisaties, zoals de Verenigde Naties en de Wereldhandelsorganisatie.

De partners hebben volgende prioriteiten vooropgesteld: (i) handel en investeringen; (ii) milieu; (iii) onderwijs en (iv) mensenrechten en democratie.¹² Deze prioriteiten sluiten tevens nauw aan bij de Vlaamse bevoegdheden.

De PSO biedt tevens een breder kader voor samenwerking in andere domeinen, zoals bv. ontwikkelingssamenwerking. Bovendien vormt ze ook een kader voor samenwerking met andere (niet-statelijke) actoren.¹³ In dit verband verwijst de Raad naar zijn advies "Vlaamse ontwikkelingssamenwerking: Quo vadis?" , waarin hij wees op de rol die niet-statelijke actoren kunnen vervullen inzake ontwikkelingssamenwerking.¹⁴

3.2. Aandachtspunten voor Vlaanderen

Indonesië is ook voor Vlaanderen van economisch belang. Het land behoort tot de NEXT-11, de landen met het grootste groeipotentieel. Voor wat betreft investeringen wijst de Raad op het voornemen in de Beleidsnota Buitenlands Beleid om een BLEU-investeringsakkoord te sluiten met Indonesië.¹⁵ De Raad vraagt de Vlaamse Regering om de noodzaak aan een nieuw BLEU-akkoord af te wegen tegen de eventuele vorderingen in de onderhandelingen over een toekomstige vrijhandelsovereenkomst met Indonesië en de bepalingen van het investeringsluit daarin. De Raad vraagt tevens om aandacht te hebben voor de implicaties van artikel 14 over investeringen van deze overeenkomst voor de onderhandelingen van een BLEU-akkoord. Bovendien wijst hij op de bespreking van de BLEU-investeringsakkoorden in zijn advies 2010/8.¹⁶

De Raad vraagt ook aandacht voor artikel 3, lid 5, waarin de partijen overeen komen om samen te werken aan een doeltreffend systeem van nationale exportcontrole van met massavernietigingswapens verband houdende goederen. Deze bepaling dient in acht te worden genomen bij het opstellen van een nieuw Vlaams decreet inzake wapenhandel.

Naast de samenwerking op vlak van handel en investeringen, is ook de samenwerking op vele andere domeinen, bv. toerisme (artikel 17), voor Vlaanderen belangrijk. Vele van de domeinen die aan bod

¹¹ In de Kaderovereenkomst met Zuid-Korea staat dit in artikel 22, paragraaf 3.

¹² RAAD VAN MINISTERS, Signing of the Partnership and Cooperation Agreement (PCA) at the Ministerial Troika Meeting opens new era for Indonesia-EU relations, *Joint Press Statement 15945/09*, Brussel, 12 november 2009, 2-3.

¹³ Zie bv. EUROPESE COMMISSIE, *EU-Indonesia Partnership and Cooperation Agreement: a wider framework for cooperation*, Memo/10/206, Brussel, 21 mei 2010.

¹⁴ SARI, *Vlaamse ontwikkelingssamenwerking: Quo vadis?*, Advies 2009/26, 24 november 2009, 9.

¹⁵ K. PEETERS, Beleidsnota, Brussel, 2009, 38.

¹⁶ SARI, *BLEU-investeringsakkoorden met Barbados, Panama en Tadzjikistan*, Advies 2010/8, 14 juni 2010 .

komen in titel V zijn Vlaamse bevoegdheden. Aangezien vaak in vage termen wordt gesproken, gaat de Raad hier niet in op elk van de samenwerkingsdomeinen. Hij vraagt de Vlaamse Regering om de mogelijkheden die dit kader biedt ten volle te benutten.

De Raad vestigt de aandacht op artikel 25, lid 3, van de overeenkomst. Hierin komen de partijen overeen samen te werken binnen internationale fora, zoals de UNESCO, en ideeën uit te wisselen over culturele diversiteit, waaronder ontwikkelingen zoals de ratificatie en implementatie van het UNESCO-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen. Indien Vlaanderen dit onderschrijft moet het zelf hiertoe ook inspanningen doen. Vlaanderen zit hier in een enigszins lastige positie aangezien het het verdrag zelf nog niet goedkeurde.

4. DE KADEROVEREENKOMST MET ZUID-KOREA

4.1. Inhoud

Deze Kaderovereenkomst vormt een herziening van de Kaderovereenkomst over Handel en Samenwerking van 2001.¹⁷ Het doel van die overeenkomst van 2001 was om de handel- en investeringsrelaties tussen de partners te verbeteren. Zij omvatte samenwerking voor transport, energie, wetenschap en technologie, industrie, milieu en cultuur. De overeenkomst slaagde er echter niet volledig in zijn doelstellingen te bereiken voor wat betreft markttoegang en specifieke handelsbelemmeringen. Beide partijen besloten dat een herziening wenselijk was om hun relaties te verbeteren. De nieuwe Kaderovereenkomst verbreedt de domeinen van samenwerking: politieke, wettelijke en milieuaspecten maken er nu ook deel van uit. Zij biedt een wettelijke en institutionele basis voor samenwerking tussen de EU en Zuid-Korea op globaal niveau.¹⁸

In dezelfde periode werd onderhandeld over een vrijhandelsovereenkomst. De Kaderovereenkomst met Zuid-Korea vormt heel duidelijk één geheel met die vrijhandelsovereenkomst. Artikel 9, lid 2, van de overeenkomst geeft aan dat de samenwerking tussen de partijen op het gebied van handel en investeringen wordt verwezenlijkt door een vrijhandelsovereenkomst. Artikel 43 maakt het nl. mogelijk dat specifieke overeenkomsten worden gesloten voor samenwerkingsgebieden die vallen binnen het toepassingsgebied van de overeenkomst. Zij maken een integraal onderdeel uit van de algemene bilaterale betrekkingen en maken deel uit van het gemeenschappelijk institutioneel kader. In die zin had de Raad mogelijks een diepgaander advies kunnen uitbrengen indien hij zich kon uitspreken over zowel de vrijhandelsovereenkomst als deze Kaderovereenkomst samen.

4.2. Aandachtspunten voor Vlaanderen

Zoals gezegd gaat het om een breed akkoord om samenwerking op een veelheid van domeinen te bewerkstelligen. Voor Vlaanderen is onder meer de samenwerking op vlak van werkgelegenheid en sociale zaken van belang. Korea heeft een grote markt van geschoolde arbeid en heeft een kenniseconomie. Vlaanderen zou mogelijks kunnen profiteren van een uitwisseling van personen met Korea. De Raad merkt hierbij op dat Vlaanderen ook bij de tenuitvoerlegging van het vrijhandelsakkoord met Korea aandacht dient te hebben voor deze opportuniteit, zonder hierbij het competitieve aspect van zijn eigen arbeidskrachten uit het oog te verliezen. De Raad verwelkomt ook de mogelijkheden voor samenwerking inzake toerisme en cultureel erfgoed (artikel 39).

¹⁷ *Publicatieblad EU L 90*, 30 maart 2001, 45-61.

¹⁸ W. MOON, J. WOUTERS, T. CORTHAUT, S. STERKX en S. UJUPAN, *EU-Korea relations and the EU-Korea free trade agreement*, *Leuven Centre for Global Governance Studies Policy Brief no. 13*, 2010, p. 4.

De Raad wijst op de verbintenis in artikel 28 om samen te werken in relevante internationale fora zoals de UNESCO, teneinde gemeenschappelijke doelstellingen na te streven en culturele diversiteit te bevorderen met inachtneming van het UNESCO-verdrag betreffende de bescherming en bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen. Deze verwijzing is gelijkaardig aan het hierboven geciteerde artikel uit de PSO met Indonesië. Zoals bovenvernoemd moet, als Vlaanderen dit onderschrijft, het zelf ook inspanningen doen voor de goedkeuring van dit verdrag.

De Raad vraagt, vergelijkbaar met zijn opmerking hierover bij Indonesië, aandacht voor artikel 4, lid 3 b), inzake samenwerking voor het tot stand brengen van een effectief stelsel van nationale uitvoerbeperkingen inzake massavernietigingswapens en aanverwante goederen.

De Raad vraagt de Vlaamse Regering om aandacht te hebben voor de eventuele implicaties van deze overeenkomst voor het BLEU-investeringsakkoord dat in 2006 met Zuid-Korea werd afgesloten.

5. CONCLUSIE

De Raad gaat akkoord met beide ontwerpen van instemmingsdecreet. Hij verwelkomt bovendien dat snel werk wordt gemaakt van het ratificatieproces.

Deze akkoorden beogen naast handel ook samenwerking op andere domeinen zoals mensenrechten, cultuur, gerechtelijke samenwerking, milieu, onderwijs, enz. Dit laat de EU toe om met deze partners strategische allianties te vormen. De EU wil duidelijk graag investeren in de relaties met landen zoals Korea en Indonesië, met een grote economie, maar die (nog) geen grote geopolitieke actor zijn, en bovendien multilateralistisch ingesteld, waarmee in globale overlegfora zoals de G-20 afspraken kunnen worden gemaakt. Dergelijke partners probeert de EU aan zich te binden via een bilateraal akkoord dat mogelijks ook indirect op het multilaterale vlak vruchten kan afwerpen. De akkoorden zijn tevens vernieuwend aangezien ze samenwerking met andere (niet-)statelijke actoren toelaten.

De Raad spoort de Vlaamse Regering aan om ten volle de mogelijkheden van deze akkoorden te onderzoeken en te benutten. Hij wijst er tevens op dat als Vlaanderen de bepalingen rond samenwerking op vlak van culturele diversiteit onderschrijft, het zelf ook een inspanning moet doen om het UNESCO-verdrag inzake culturele diversiteit te goed te keuren.

Namens de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen,

Hoogachtend,

Prof. Dr. Jan Wouters
Voorzitter

Freddy Evens
Secretaris

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 49.335/1
VAN 24 MAART 2011

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

DE RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 1 maart 2011 door de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet “houdende instemming met de kaderovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Korea, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in ... op ...”, heeft het volgende advies gegeven:

49.335/1

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

Dat onderzoek geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

49.335/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. RIGAUX,	assessoren van de
	M. TISON,	afdeling Wetgeving,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de Heer P. DEPUYDT, eerste auditeur-afdelingshoofd.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De kaderovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Korea, anderzijds, ondertekend in Brussel op 10 mei 2010, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 6 mei 2011.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

BIJLAGE:

Kaderovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten,
enerzijds, en de republiek Korea, anderzijds, ondertekend in Brussel
op 10 mei 2010

KADEROVEREENKOMST
TUSSEN DE EUROPESE UNIE EN
HAAR LIDSTATEN, ENERZIJD,
EN DE REPUBLIEK KOREA, ANDERZIJD

DE EUROPESE UNIE, hierna "de Unie" genoemd,

en

HET KONINKRIJK BELGIË,

DE REPUBLIEK BULGARIJE,

DE TSJECHISCHE REPUBLIEK,

HET KONINKRIJK DENEMARKEN,

DE BONDSREPUBLIEK DUITSLAND,

DE REPUBLIEK ESTLAND,

IERLAND,

DE HELLEENSE REPUBLIEK,

HET KONINKRIJK SPANJE,

DE FRANSE REPUBLIEK,

DE ITALIAANSE REPUBLIEK,

DE REPUBLIEK CYPRUS,

DE REPUBLIEK LETLAND,

DE REPUBLIEK LITOUWEN,

HET GROOTHERTOGDOM LUXEMBURG,

DE REPUBLIEK HONGARIJE,

MALTA,

HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN,

DE REPUBLIEK OOSTENRIJK,

DE REPUBLIEK POLEN,

DE PORTUGESE REPUBLIEK,

ROEMENIË,

DE REPUBLIEK SLOVENIË,

DE SLOWAAKSE REPUBLIEK,

DE REPUBLIEK FINLAND,

HET KONINKRIJK ZWEDEN,

HET VERENIGD KONINKRIJK VAN GROOT-BRITTANNIË EN NOORD-IERLAND,

verdragsluitende partijen bij het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, hierna "de lidstaten" genoemd,

enerzijds, en

DE REPUBLIEK KOREA,

anderzijds,

hierna gezamenlijk "de partijen" genoemd,

GELET OP hun traditionele vriendschapsbanden en op de historische, politieke en economische relaties die hen binden,

HERINNEREND aan de kaderovereenkomst inzake handel en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Korea, anderzijds, die op 28 oktober 1996 in Luxemburg is ondertekend en op 1 april 2001 in werking is getreden;

GEZIEN het versnelde proces waarbij de Europese Unie een eigen identiteit op de gebieden buitenlands beleid en veiligheid en justitie aan het krijgen is;

ZICH BEWUST van de groeiende rol en verantwoordelijkheid die de Republiek Korea in de internationale gemeenschap op zich neemt;

WIJZEND op de alomvattende aard van hun betrekkingen en het belang van aanhoudende inspanningen om de algehele samenhang te handhaven;

BEVESTIGEND dat zij de regelmatige politieke dialoog, die op gedeelde waarden en aspiraties is gebaseerd, willen handhaven en verder uitbreiden;

UITDRUKKING GEVEND aan hun gemeenschappelijke wens hun betrekkingen op te waarderen tot een versterkt partnerschap, ook op politiek, economisch, sociaal en cultureel gebied;

VASTBESLOTEN in dit verband de betrekkingen op gebieden van wederzijds belang op bilateraal, regionaal en mondiaal niveau te consolideren, te verdiepen en te diversifiëren, op basis van gelijkheid, eerbiediging van de soevereiniteit, non-discriminatie en wederzijds voordeel;

OPNIEUW BEVESTIGEND dat zij sterk gehecht zijn aan de democratische beginselen en de rechten van de mens, vastgelegd in de Universele Verklaring van de rechten van de mens en andere toepasselijke internationale mensenrechteninstrumenten, alsmede aan de beginselen rechtsstaat en goed bestuur;

OPNIEUW BEVESTIGEND dat zij vastbesloten zijn ernstige misdrijven die de internationale gemeenschap aangaan te bestrijden en ervan overtuigd dat de effectieve vervolging van de ernstigste misdrijven die de internationale gemeenschap aangaan moet worden gewaarborgd door maatregelen op nationaal niveau te nemen en de mondiale samenwerking te intensiveren;

OVERWEGENDE dat het terrorisme een bedreiging is voor de mondiale veiligheid en wensend hun dialoog en samenwerking in de strijd tegen het terrorisme te intensiveren overeenkomstig de toepasselijke internationale instrumenten, in het bijzonder Resolutie 1373 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, en opnieuw bevestigend dat eerbiediging van de rechten van de mens en de rechtsstaat de grondslag vormen van de bestrijding van terrorisme;

VAN OORDEEL dat de verspreiding van massavernietigingswapens en de overbrengingsmiddelen daarvoor een ernstige bedreiging voor de internationale veiligheid vormt, constaterend dat de internationale gemeenschap deze verspreiding wenst te bestrijden, zoals tot uiting is gekomen in de goedkeuring van de desbetreffende internationale overeenkomsten en resoluties van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, met name Resolutie 1540, en wensend hun dialoog en samenwerking op dit gebied te versterken;

ONDERERKENNEND dat intensiever moet worden samengewerkt op het gebied van justitie, vrijheid en veiligheid;

WIJZEND op het feit dat de bepalingen van de overeenkomst die binnen de toepassingsfeer van deel III, titel V, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vallen, het Verenigd Koninkrijk en Ierland binden als afzonderlijke overeenkomstsluitende partijen, en niet als deel van de Europese Unie, totdat de Europese Unie de Republiek Korea ervan in kennis stelt dat het Verenigd Koninkrijk of Ierland wat deze aangelegenheden betreft gebonden is als deel van de Europese Unie overeenkomstig het Protocol betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland dat aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is gehecht, en dat hetzelfde geldt voor Denemarken, overeenkomstig het desbetreffende protocol dat aan deze Verdragen is gehecht;

OVERWEGENDE dat zij duurzame ontwikkeling in economisch, sociaal en milieuopzicht wensen te bevorderen;

UITING GEVEND aan hun toezeggingen een hoog niveau van milieubescherming te waarborgen en aan hun vaste voornemen samen te werken ter bestrijding van klimaatverandering;

WIJZEND op hun steun voor een eerlijk globaliseringsproces en hun streven naar volledige en productieve werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen;

GEZIEN het bloeiende handels- en investeringsverkeer tussen de partijen op basis van het wereldwijde op regels gebaseerde handelstelsel onder auspiciën van de Wereldhandelsorganisatie (WTO);

WENSEND, tot wederzijds voordeel van de partijen, de duurzame intensivering en ontwikkeling van het handels- en investeringsverkeer tussen de partijen te bevorderen en daartoe de voorwaarden te scheppen, onder andere door een vrijhandelszone tot stand te brengen;

GEZAMENLIJK VAN OORDEEL ZIJNDE dat gezamenlijke inspanningen dienen te worden geleverd om wereldwijde vraagstukken aan te pakken, waaronder terrorisme, ernstige misdrijven die de internationale gemeenschap aangaan, verspreiding van massavernietigingswapens en de overbrengingsmiddelen daarvoor, klimaatverandering, onzekerheid van energievoorziening en hulpbronnen, armoede en de financiële crisis;

VASTBESLOTEN hun samenwerking te intensiveren op gebieden van wederzijds belang, en met name de bevordering van de democratische beginselen en eerbiediging van de mensenrechten, bestrijding van de verspreiding van massavernietigingswapens; bestrijding van de illegale handel in handvuurwapens en lichte wapens; maatregelen tegen de ernstigste misdrijven die de internationale gemeenschap aangaan; bestrijding van terrorisme; samenwerking in regionale en internationale organisaties; handel en investeringen; dialoog inzake het economisch beleid; samenwerking tussen bedrijven; belastingheffing; douane; mededingingsbeleid; informatiemaatschappij; wetenschap en technologie; energie; vervoer; beleid inzake zeevervoer; consumentenbeleid; gezondheid; werkgelegenheid en sociale zaken; milieu en natuurlijke hulpbronnen; klimaatverandering; landbouw; plattelandsontwikkeling en bosbouw; zee en visserij; ontwikkelingshulp; cultuur; informatie; communicatie; audiovisuele aangelegenheden en de media; onderwijs; rechtsstaat; juridische samenwerking; bescherming van persoonsgegevens; migratie; drugsbestrijding; bestrijding van georganiseerde misdaad en corruptie; bestrijding van witwassen van geld en financiering van terrorisme; bestrijding van computercriminaliteit; rechtshandhaving; toerisme; het maatschappelijk middenveld; het overheidsapparaat; en statistiek;

ZICH BEWUST van het belang van bevordering van de betrokkenheid bij het ontwikkelingsproces van rechtstreeks belanghebbende personen en entiteiten, met name bedrijven en organisaties die hen vertegenwoordigen;

ERKENNENDE dat het wenselijk is de rol en het profiel van beide partijen in elkaars regio's te versterken en persoonlijke contacten tussen de partijen te bevorderen,

ZIJN ALS VOLGT OVEREENGEKOMEN:

TITEL I

GRONDSLAG EN TOEPASSINGSGBIED

ARTIKEL 1

Grondslag van de samenwerking

1. De partijen bevestigen hun gehechtheid aan de democratische beginselen, de mensenrechten, de fundamentele vrijheden en de rechtsstaat. De eerbiediging van de democratische beginselen, de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, zoals deze zijn vastgelegd in de Universele Verklaring van de rechten van de mens en andere toepasselijke internationale mensenrechten-instrumenten en tot uiting komen in het beginsel van de rechtsstaat, ligt ten grondslag aan het binnenlandse en het buitenlandse beleid van beide partijen en is een essentieel element van deze overeenkomst.
2. De partijen bevestigen hun gehechtheid aan het Handvest van de Verenigde Naties en hun steun voor de gedeelde waarden die daarin tot uitdrukking worden gebracht.
3. De partijen bevestigen opnieuw dat zij zich ervoor inzetten duurzame ontwikkeling in al haar facetten en economische groei te stimuleren, bij te dragen tot de verwezenlijking van internationaal overeengekomen ontwikkelingsdoelstellingen en samen te werken om wereldwijde milieu-problemen, in het bijzonder klimaatverandering, aan te pakken.

4. De partijen bevestigen opnieuw het belang dat zij hechten aan de beginselen van goed bestuur en de bestrijding van corruptie, met name gezien hun internationale verplichtingen.
5. De partijen onderstrepen hun beider gehechtheid aan de alomvattende aard van hun bilaterale betrekkingen en de handhaving van de algemene samenhang in dit verband.
6. De partijen komen overeen hun betrekkingen op te waarderen tot een versterkt partnerschap en samenwerking te ontwikkelen op bilateraal, regionaal en mondiaal niveau.
7. De toepassing van deze overeenkomsten tussen partijen die dezelfde waarden delen en hetzelfde respect in acht nemen, dient derhalve te worden gebaseerd op de beginselen van dialoog, wederzijds respect, gelijkwaardig partnerschap, multilateralisme, consensus en eerbiediging van het internationale recht.

ARTIKEL 2

Doel van de samenwerking

1. Teneinde hun samenwerking te versterken, verbinden de partijen zich ertoe hun politieke dialoog te intensiveren en hun economische betrekkingen verder te stimuleren. Hun inspanningen richten zich met name op:
 - a) het bereiken van overeenstemming over een toekomstvisie voor de versterking van hun partnerschap en het ontwikkelen van gezamenlijke projecten om deze visie in praktijk te brengen;

- b) het voeren van regelmatige politieke dialogen;
- c) het bevorderen van gezamenlijke inspanningen in alle relevante regionale en internationale fora en organisaties in reactie op mondiale vraagstukken;
- d) het bevorderen van economische samenwerking op gebieden van wederzijds belang, met inbegrip van wetenschappelijke en technische samenwerking, teneinde tot hun wederzijds voordeel de handel te diversifiëren;
- e) het aanmoedigen van samenwerking tussen bedrijven, door investeringen aan beide zijden te faciliteren en beter wederzijds begrip te bevorderen;
- f) het versterken van de deelname van de partijen aan elkaars samenwerkingsprogramma's, wanneer die voor de andere partij zijn opengesteld;
- g) het versterken van de rol en het profiel van de partijen in de regio van de andere partij, onder andere door middel van culturele uitwisselingen, het gebruik van informatietechnologie en onderwijs;
- h) het bevorderen van interpersoonlijke contacten en wederzijds begrip.

2. De partijen komen overeen, op basis van hun hechte partnerschap en gedeelde waarden, de samenwerking en de dialoog te ontwikkelen inzake alle aangelegenheden van wederzijds belang.

Hun inspanningen richten zich met name op:

- a) het versterken van de politieke dialoog en de samenwerking, met name inzake mensenrechten, non-proliferatie van massavernietigingswapens, handvuurwapens en lichte wapens, bestrijding van de ernstigste misdrijven die de internationale gemeenschap aangaan en bestrijding van terrorisme;
- b) het versterken van de samenwerking op alle met handel en investeringen samenhangende gebieden van wederzijds belang en het scheppen van de voorwaarden voor een duurzame toename van handel en investeringen tussen de partijen tot hun wederzijds voordeel;
- c) het versterken van de samenwerking op economisch gebied, met name de dialoog inzake het economisch beleid, samenwerking tussen bedrijven, belastingheffing, douane, mededingingsbeleid, informatiemaatschappij, wetenschap en technologie; energie, vervoer, beleid inzake zeevervoer en consumentenbeleid;

- d) het versterken van de samenwerking inzake duurzame ontwikkeling, en met name gezondheid, werkgelegenheid en sociale zaken, milieu en natuurlijke hulpbronnen, klimaatverandering, landbouw, plattelandsontwikkeling en bosbouw, zee en visserij en ontwikkelingshulp;
- e) het versterken van de samenwerking op het gebied van cultuur, informatie, communicatie, audiovisuele zaken en de media en het onderwijs;
- f) het versterken van de samenwerking op het gebied van justitie, vrijheid en veiligheid, met name de rechtsstaat, juridische samenwerking, bescherming van persoonsgegevens, migratie, drugsbestrijding, bestrijding van georganiseerde misdaad en corruptie, bestrijding van witwassen van geld en financiering van terrorisme, bestrijding van computercriminaliteit en rechtshandhaving;
- g) het versterken van de samenwerking op andere gebieden van gemeenschappelijk belang, en met name toerisme, het maatschappelijk middenveld, het overheidsapparaat en statistiek.

TITEL II

POLITIEKE DIALOOG EN SAMENWERKING

ARTIKEL 3

Politieke dialoog

1. Tussen de Republiek Korea en de Europese Unie wordt een regelmatige politieke dialoog ingesteld, die op gedeelde waarden en aspiraties is gebaseerd. Deze dialoog wordt gevoerd volgens de door de Republiek Korea en de Europese Unie overeengekomen procedures.
2. De politieke dialoog heeft tot doel:
 - a) het onderstrepen van de gehechtheid van de partijen aan de democratie en de eerbiediging van de rechten van de mensen en de fundamentele vrijheden;
 - b) het bevorderen van vreedzame oplossingen voor internationale of regionale conflicten en van versterking van de Verenigde Naties en andere internationale organisaties;
 - c) het intensiveren van beleidsoverleg over aangelegenheden in verband met de internationale veiligheid, zoals wapenbeheersing en ontwapening, bestrijding van de verspreiding van massavernietigingswapens en de internationale overbrenging van conventionele wapens;

- d) gedachtewisseling over internationale aangelegenheden van gemeenschappelijk belang door stimulering van de uitwisseling van relevante informatie tussen de twee partijen en in internationale fora;
 - e) het intensiveren van overleg over aangelegenheden van bijzonder belang voor de landen in de regio's Azië/Stille Oceaan en Europa met het oog op de bevordering van vrede, stabiliteit en welvaart in beide gebieden.
3. De dialoog tussen de partijen wordt gevoerd door middel van contacten, uitwisselingen en overleg, met name in de vorm van:
- a) topontmoetingen op het niveau van staatshoofden en regeringsleiders, wanneer de partijen dat noodzakelijk achten;
 - b) jaarlijks overleg op ministerieel niveau, op een door de partijen overeen te komen plaats;
 - c) informatiebijeenkomsten over belangrijke buiten- en binnenlandse ontwikkelingen op het niveau van hoge ambtenaren;
 - d) sectorale dialogen over aangelegenheden van gemeenschappelijk belang;
 - e) uitwisseling van delegaties tussen het Europees Parlement en de Nationale Vergadering van de Republiek Korea.

ARTIKEL 4

Bestrijding van de verspreiding van massavernietigingswapens

1. De partijen zijn van oordeel dat de verspreiding van massavernietigingswapens en overbrengingsmiddelen daarvoor, onder zowel staten als niet-statelijke actoren, een van de ernstigste bedreigingen voor de internationale stabiliteit en veiligheid vormt.
2. De partijen komen daarom overeen samen te werken en bij te dragen tot het tegengaan van de verspreiding van massavernietigingswapens en overbrengingsmiddelen daarvoor, door hun bestaande juridische verplichtingen inzake ontwapening en non-proliferatie en andere door de partijen overeengekomen relevante instrumenten volledig na te leven. De partijen komen overeen dat deze bepaling een essentieel onderdeel van de overeenkomst is.
3. De partijen komen bovendien overeen samen te werken en bij te dragen aan de strijd tegen massavernietigingswapens en de overbrengingsmiddelen daarvoor, door:
 - a) maatregelen te nemen, gericht op ondertekening of bekrachtiging van of toetreding tot alle andere internationale instrumenten ter zake, naar gelang van het geval, en op de volledige toepassing daarvan;
 - b) een effectief stelsel van nationale uitvoerbeperkingen tot stand te brengen teneinde de verspreiding van massavernietigingswapens en aanverwante goederen en technologieën te voorkomen, met inbegrip van controles van de eindgebruiker en passende civielrechtelijke en strafrechtelijke sancties op overtreding van de uitvoerbeperkingen.
4. De partijen komen overeen dat hun politieke dialoog dient ter ondersteuning en consolidatie van deze elementen.

ARTIKEL 5

Handvuurwapens en lichte wapens

1. De partijen erkennen dat de illegale productie en overdracht van en de illegale handel in handvuurwapens en lichte wapens en munitie daarvoor, alsmede de buitensporige accumulatie, slecht beheer, inadequaat beveiligde voorraden en ongecontroleerde verspreiding ervan een ernstige bedreiging voor de vrede en de internationale veiligheid blijven vormen.
2. De partijen komen overeen dat zij hun respectieve verbintenissen inzake de aanpak van de illegale handel in handvuurwapens en lichte wapens en munitie daarvoor zullen uitvoeren in het kader van internationale overeenkomsten, waaronder het VN-actieprogramma ter voorkoming, bestrijding en uitbanning van de illegale handel in handvuurwapens en lichte wapens in al zijn aspecten ("UN PoA") en het internationale instrument waarmee staten tijdig en op betrouwbare wijze illegale handvuurwapens en licht wapens kunnen identificeren en traceren ("ITI"), evenals de verplichtingen die voortvloeien uit resoluties van de VN-Veiligheidsraad.
3. De partijen verplichten zich ertoe samen te werken en te zorgen voor coördinatie, complementariteit en synergie bij het aanpakken van de illegale handel in handvuurwapens en lichte wapens en munitie daarvoor, op mondiaal, regionaal, subregionaal en nationaal niveau.

ARTIKEL 6

De ernstigste misdrijven die de internationale gemeenschap aangaan

1. De partijen bevestigen opnieuw dat de ernstigste misdrijven die de gehele internationale gemeenschap aangaan, niet ongestraft mogen blijven en dat de effectieve vervolging ervan moet worden gewaarborgd door maatregelen op nationaal niveau te nemen en waar nodig de wereldwijde samenwerking te intensiveren, onder meer in het Internationaal Strafhof. De partijen komen overeen volledige steun te verlenen aan de universaliteit en integriteit van het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof en daarmee samenhangende instrumenten.
2. De partijen zijn het erover eens dat het nuttig zou zijn een dialoog over dit onderwerp te voeren.

ARTIKEL 7

Samenwerking ter bestrijding van terrorisme

1. De partijen bevestigen het belang van terrorismebestrijding en komen overeen samen te werken om terrorisme te voorkomen en te bestrijden, overeenkomstig de geldende internationale verdragen, waaronder het internationale humanitaire recht en het internationale recht inzake mensenrechten en vluchtelingen, alsmede hun respectieve wet- en regelgeving, en rekening houdend met de mondiale strategie voor terrorismebestrijding van de Verenigde Naties vervat in Resolutie 60/288 van de Algemene Vergadering van de VN van 8 september 2006.

2. De partijen doen dit in het bijzonder:
 - a) in het kader van de toepassing van de resoluties van de VN-Veiligheidsraad en de nakoming van hun respectieve verplichtingen op grond van andere relevante internationale verdragen en instrumenten;
 - b) door informatie uit te wisselen over terroristische groeperingen en de netwerken die hen ondersteunen, overeenkomstig het nationale en internationale recht;
 - c) door inzichten uit te wisselen over methoden om het terrorisme te bestrijden, onder meer op technisch gebied en wat betreft opleiding, en door ervaringen uit te wisselen met betrekking tot het voorkomen van terrorisme;
 - d) door samen te werken ter verdieping van de internationale consensus over de bestrijding van terrorisme, met inbegrip van de juridische definitie van terroristische daden, en met name door te streven naar overeenstemming over het Alomvattend Verdrag betreffende internationaal terrorisme;
 - e) door goede praktijken uit te wisselen betreffende de bescherming van de mensenrechten in het kader van de strijd tegen het terrorisme.

TITEL III

SAMENWERKING IN REGIONALE EN INTERNATIONALE ORGANISATIES

ARTIKEL 8

Samenwerking in regionale en internationale organisaties

De partijen werken samen en wisselen standpunten uit in regionale en internationale fora en organisaties zoals de Verenigde Naties, de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO), de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), de WTO, de Ontmoeting Azië–Europa (ASEM) en het Regionale Forum van de ASEAN (ARF).

TITEL IV

SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN ECONOMISCHE ONTWIKKELING

ARTIKEL 9

Handel en investeringen

1. De partijen werken samen teneinde, tot hun wederzijds voordeel, de voorwaarden te scheppen voor duurzame toename en ontwikkeling van hun onderlinge handel en investeringen en deze te stimuleren. De partijen gaan een dialoog aan en versterken hun samenwerking op alle met handel en investeringen samenhangende gebieden van wederzijds belang, teneinde duurzame handels- en investeringsstromen te bevorderen, belemmeringen voor handel en investeringen te voorkomen en weg te nemen en het multilaterale handelstelsel te bevorderen.
2. De samenwerking tussen de partijen op het gebied van handel en investeringen wordt verwezenlijkt door middel van de vrijhandelsovereenkomst. De vrijhandelsovereenkomst vormt een specifieke overeenkomst die uitvoering geeft aan de handelsbepalingen van deze overeenkomst, zoals bedoeld in artikel 43.
3. De partijen houden elkaar op de hoogte van en wisselen inzichten uit over de ontwikkeling van de bilaterale en internationale handel, investeringen en daarmee samenhangende beleids-terreinen en aangelegenheden.

ARTIKEL 10

Dialogoog inzake het economisch beleid

1. De partijen versterken de dialoog tussen hun autoriteiten en stimuleren de uitwisseling van informatie en ervaringen over het macro-economisch beleid en de macro-economische ontwikkelingen.
2. De partijen versterken de dialoog en de samenwerking ter verbetering van de systemen voor boekhouding, financiële controle, toezicht en regelgeving voor het bank- en verzekeringswezen en andere onderdelen van de financiële sector.

ARTIKEL 11

Samenwerking tussen bedrijven

1. De partijen komen overeen, rekening houdend met hun respectieve economische beleidsmaatregelen en doelstellingen, de samenwerking inzake het industriële beleid te bevorderen op alle terreinen die zij passend achten met het oog op met name de verbetering van het concurrentievermogen van het midden- en kleinbedrijf (mkb), en wel door middel van onder meer:
 - a) het uitwisselen van gegevens over en ervaringen met het scheppen van kadervoorwaarden voor het midden- en kleinbedrijf om het concurrentievermogen te verbeteren en inzake de procedures voor het oprichten van mkb-ondernemingen;
 - b) het bevorderen van contacten tussen bedrijven, het stimuleren van gezamenlijke investeringen en het tot stand brengen van gezamenlijke ondernemingen en informatienetwerken, met name door middel van bestaande horizontale programma's;

- c) het vergemakkelijken van de toegang tot kredieten en afzetmogelijkheden, het verstrekken van informatie en het stimuleren van innovatie;
 - d) het vergemakkelijken van de activiteiten van het mkb aan beide zijden;
 - e) het bevorderen van maatschappelijk verantwoord ondernemen en het aanmoedigen van verantwoordelijke zakelijke praktijken, waaronder duurzame consumptie en productie.
2. De partijen faciliteren de relevante samenwerkingsactiviteiten die door de particuliere sector van beide partijen worden ontwikkeld.

ARTIKEL 12

Belastingen

Teneinde de economische activiteiten te versterken en te ontwikkelen, met inachtneming van de noodzaak een passend regelgevingskader te ontwikkelen, erkennen de partijen de beginselen van transparantie, informatie-uitwisseling en eerlijke belastingconcurrentie, en verbinden zij zich tot toepassing van die beginselen op fiscaal gebied. Zij streven daartoe, overeenkomstig hun respectieve bevoegdheden, naar betere internationale samenwerking op fiscaal gebied, naar vergemakkelijking van het innen van de krachtens de wet verschuldigde belastingen, en naar het formuleren van maatregelen voor de doeltreffende toepassing van voormelde beginselen.

ARTIKEL 13

Douane

De partijen werken op bilaterale en multilaterale basis samen op douanegebied. Daartoe wisselen zij met name ervaringen uit en onderzoeken zij de mogelijkheden voor vereenvoudiging van procedures, versterking van transparantie en ontwikkeling van de samenwerking. Ook streven zij naar convergentie van hun standpunten en naar gezamenlijke actie in relevant internationaal verband.

ARTIKEL 14

Mededingingsbeleid

1. De partijen bevorderen eerlijke concurrentie bij economische activiteiten door volledige handhaving van hun wet- en regelgeving betreffende mededinging.
2. Bij het streven naar het in lid 1 van dit artikel genoemde doel en in overeenstemming met de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de regering van de Republiek Korea betreffende samenwerking ter bestrijding van concurrentieverstorende activiteiten werken de partijen samen:
 - a) door de noodzaak van de mededingingswetgeving en de mededingingsautoriteiten te erkennen en te streven naar proactieve toepassing van de wet om een eerlijk mededingingsklimaat te scheppen;
 - b) door informatie te delen en de samenwerking tussen de mededingingsautoriteiten te bevorderen.

ARTIKEL 15

Informatiemaatschappij

1. De partijen erkennen dat informatie- en communicatietechnologieën onmisbare onderdelen van het moderne leven zijn en dat deze van essentieel belang zijn voor de economische en sociale ontwikkeling; zij komen derhalve overeen inzichten uit te wisselen over hun respectieve beleid op dat gebied.
2. De samenwerking op dit gebied richt zich met name op:
 - a) uitwisseling van inzichten over de verschillende aspecten van de informatiemaatschappij, met name beleid en regelgeving voor elektronische communicatie, waaronder universele dienstverlening, vergunningen en algemene machtigingen, bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens, en onafhankelijkheid en efficiëntie van de regulator;
 - b) koppeling en interoperabiliteit van onderzoeksnetwerken en diensten, ook in regionaal verband;
 - c) normalisatie en verspreiding van nieuwe informatie- en communicatietechnologieën;
 - d) stimulering van samenwerking tussen de partijen inzake onderzoek op het gebied van informatie- en communicatietechnologieën;

- e) beveiligingsvraagstukken en aspecten van informatie- en communicatietechnologieën, waaronder bevordering van de veiligheid online, bestrijding van computercriminaliteit en van het misbruik van informatietechnologie en alle vormen van elektronische media.
- 3. De samenwerking tussen bedrijven wordt aangemoedigd.

ARTIKEL 16

Wetenschap en technologie

De partijen stimuleren, ontwikkelen en faciliteren samenwerkingsactiviteiten op het gebied van wetenschap en technologie voor vreedzame doeleinden, in overeenstemming met de Overeenkomst voor wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en de regering van de Republiek Korea.

ARTIKEL 17

Energie

1. De partijen erkennen het belang van de energiesector voor economische en sociale ontwikkeling en streven ernaar, binnen de grenzen van hun respectieve bevoegdheden, de samenwerking op dit gebied te bevorderen met het oog op:
 - a) de diversifiëring van de energievoorziening teneinde de energiezekerheid te versterken en nieuwe, duurzame, innovatieve en hernieuwbare energievormen te ontwikkelen, zoals biobrandstoffen en biomassa, wind- en zonne-energie en waterkracht;
 - b) de ondersteuning van de ontwikkeling van beleid om hernieuwbare energie concurrerender te maken;
 - c) het komen tot een rationeel energiegebruik, met bijdragen van zowel producenten als consumenten, door energie-efficiëntie te bevorderen bij de productie, het vervoer, de distributie en het eindgebruik van energie;
 - d) het bevorderen van de overdracht van technologie die op duurzame energieproductie en energie-efficiëntie is gericht;
 - e) het bevorderen van capaciteitsopbouw en facilitering van investeringen op het gebied van energie, rekening houdende met de beginselen van transparantie, non-discriminatie en marktcompatibiliteit;

- f) bevordering van concurrentie in de energiemarkt;
 - g) uitwisseling van inzichten over de mondiale energiemarkten, met inbegrip van de effecten voor ontwikkelingslanden.
2. Met dit doel voor ogen werken de partijen op passende wijze samen door onderstaande samenwerkingsactiviteiten te ondernemen, met name in bestaande regionale en internationale verbanden:
- a) samenwerking inzake beleidsformulering op energiegebied en uitwisseling van informatie die voor het energiebeleid relevant is;
 - b) uitwisseling van informatie over status en ontwikkelingen in de energiemarkt, de industrie en de technologie;
 - c) uitvoering van gemeenschappelijke studies en onderzoek;
 - d) stimulering van handel en investeringen in de energiesector.

ARTIKEL 18

Vervoer

1. De partijen streven naar samenwerking op alle relevante terreinen van het vervoersbeleid, met inbegrip van geïntegreerd vervoersbeleid, met het oog op verbetering van het verkeer van goederen en personen, bevordering van beveiliging en veiligheid van lucht- en zeevaart, milieubescherming en verhoging van de efficiëntie van hun vervoerssystemen.

2. De samenwerking tussen de partijen op dit gebied richt zich op bevordering van:
 - a) informatie-uitwisseling over hun respectieve vervoersbeleid en -praktijken, in het bijzonder over het vervoer in steden, op het platteland, over de binnenwateren, door de lucht en over zee, alsmede de logistiek daarvan, en de koppeling en interoperabiliteit van multimodale vervoersnetwerken, alsook over het beheer van wegen, spoorwegen, havens en luchthavens;
 - b) een dialoog en gezamenlijke activiteiten op het gebied van het luchtvervoer op gebieden van wederzijds belang, met inbegrip van de overeenkomst inzake bepaalde aspecten van luchtdiensten en het onderzoeken van mogelijkheden voor verdere ontwikkeling van de betrekkingen, alsmede samenwerking op technisch en regelgevingsgebied betreffende onder meer de veiligheid van de luchtvaart, beveiliging, milieu, luchtverkeerscontrole, de toepassing van de mededingingswetgeving en de economische regulering van het luchtvervoer, teneinde convergentie van de regelgeving te bevorderen en hindernissen voor het handelsverkeer weg te nemen. De partijen zullen op deze basis zoeken naar mogelijkheden voor bredere samenwerking op het gebied van de burgerluchtvaart;
 - c) samenwerking ter vermindering van de uitstoot van broeikasgassen door de vervoerssector;
 - d) samenwerking inzake internationale vervoersfora;

- e) invoering van normen voor veiligheid en beveiliging en ter voorkoming van vervuiling, met name wat betreft het zeevervoer en de luchtvaart, overeenkomstig de relevante internationale overeenkomsten die op beide partijen van toepassing zijn, met inbegrip van samenwerking binnen de desbetreffende internationale fora met het oog op betere naleving van de internationale regelgeving.

3. Op het gebied van civiele mondiale satellietnavigatie werken de partijen samen in overeenstemming met de Samenwerkingsovereenkomst betreffende een civiel mondiaal satellietnavigatiesysteem (Civil Global Navigation Satellite System) (GNSS) tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Korea, anderzijds.

ARTIKEL 19

Beleid inzake zeevervoer

1. De partijen komen overeen te streven naar onbeperkte toegang tot de internationale maritieme markt en het internationaal maritiem vervoer op basis van eerlijke concurrentie op commerciële grondslag, overeenkomstig de bepalingen van dit artikel.

2. De partijen verbinden zich er met het oog op de in lid 1 genoemde doelstelling toe:
- a) geen bepalingen inzake vrachtverdeling op te nemen in toekomstige bilaterale overeenkomsten met derde landen die betrekking hebben op zeevervoersdiensten, met inbegrip van het handelsverkeer in droge en vloeibare bulkgoederen en van lijnvaartmaatschappijen, en dergelijke vrachtverdelingsregelingen niet toe te passen indien zij in eerdere bilaterale overeenkomsten voorkomen;
 - b) vanaf de inwerkingtreding van deze overeenkomst af te zien van de uitvoering van administratieve, technische en juridische maatregelen die zouden kunnen leiden tot discriminatie tussen eigen onderdanen of ondernemingen en die van de andere partij bij het verrichten van diensten in het internationaal zeevervoer;
 - c) aan schepen die door onderdanen of ondernemingen van de andere partij worden geëxploiteerd geen minder gunstige behandeling te verlenen dan aan hun eigen schepen, ten aanzien van de toegang tot voor het internationale handelsverkeer opengestelde havens, het gebruik van de infrastructuur en van de maritieme hulpdiensten van de havens en de daarmee verband houdende vergoedingen en kosten, de douanefaciliteiten en de toewijzing van aanlegplaatsen en faciliteiten voor het laden en lossen;
 - d) toe te laten dat scheepvaartondernemingen van de andere partij zich op hun grondgebied vestigen voor de uitoefening van hun scheepvaartactiviteiten, onder voorwaarden voor de vestiging en de uitoefening van hun activiteiten die niet minder gunstig zijn dan die welke gelden voor hun eigen ondernemingen of voor filialen of vestigingen van ondernemingen uit derde landen, indien die gunstiger zijn.

3. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder toegang tot de internationale maritieme markt mede verstaan dat internationale maritieme vervoersondernemingen van beide partijen het recht hebben om vervoersdiensten van deur tot deur aan te bieden die ten dele over zee plaatsvinden, en dat zij daartoe rechtstreeks overeenkomsten mogen sluiten met lokale niet-maritieme vervoersondernemingen op het grondgebied van de andere partij, behoudens nationaliteitsbeperkingen betreffende het vervoer van goederen en personen met andere vervoermiddelen.
4. De bepalingen van dit artikel zijn van toepassing op ondernemingen uit de Europese Unie en de Republiek Korea. Zij zijn tevens van toepassing op scheepvaartondernemingen die niet in de Europese Unie of de Republiek Korea zijn gevestigd en onder zeggenschap staan van onderdanen van een lidstaat of van de Republiek Korea, mits hun schepen in de betreffende lidstaat of in de Republiek Korea overeenkomstig de geldende wetgeving zijn geregistreerd.
5. De activiteiten in de Europese Unie of in de Republiek Korea van scheepvaartagentschappen worden voor zover nodig in specifieke overeenkomsten geregeld.
6. De partijen voeren een dialoog over het zeevervoersbeleid.

ARTIKEL 20

Consumentenbeleid

De partijen streven naar samenwerking op het gebied van het consumentenbeleid, teneinde een hoog niveau van bescherming van de consument tot stand te brengen. De partijen komen overeen dat de samenwerking op dit gebied voor zover mogelijk kan inhouden:

- a) het versterken van de onderlinge compatibiliteit van de consumentenwetgeving, teneinde handelsbelemmeringen te voorkomen, waarbij tegelijk een hoog niveau van bescherming van de consument wordt gegarandeerd;
- b) het bevorderen van de uitwisseling van informatie over systemen voor consumentenbescherming, met inbegrip van de consumentenwetgeving, veiligheid van consumptiegoederen, handhaving van de consumentenwetgeving, consumenteneducatie en mondigheid van de consument en verhaalmogelijkheden voor de consument.
- c) het bevorderen van de oprichting van onafhankelijke consumentenorganisaties en contacten tussen vertegenwoordigers van consumentenbelangen.

TITEL V

SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN DUURZAME ONTWIKKELING

ARTIKEL 21

Gezondheid

1. De partijen komen overeen wederzijdse samenwerking en informatie-uitwisseling aan te moedigen op het gebied van gezondheid en doeltreffende beheersing van grensoverschrijdende gezondheidsproblemen.
2. De partijen streven ernaar onder andere de volgende vormen van informatie-uitwisseling en wederzijdse samenwerking te bevorderen:
 - a) informatie-uitwisseling over de bewaking van infectieziekten, waaronder pandemische influenza, en over maatregelen voor vroegtijdige waarschuwing en bestrijding;
 - b) informatie-uitwisseling over gezondheidsstrategieën en volksgezondheidsplannen;
 - c) informatie-uitwisseling over gezondheidsbevorderend beleid, zoals antirookcampagnes, obesitaspreventie en ziektebestrijding;
 - d) informatie-uitwisseling, voor zover mogelijk, over de veiligheid en goedkeuring van geneesmiddelen;

- e) informatie-uitwisseling, voor zover mogelijk, en gezamenlijk onderzoek op het gebied van voedselveiligheid, zoals de wet- en regelgeving inzake levensmiddelen, alarmeringsmaatregelen enz.;
 - f) samenwerking inzake aspecten van onderzoek en ontwikkeling, zoals geavanceerde therapieën en innovatieve weesgeneesmiddelen;
 - g) informatie-uitwisseling en samenwerking inzake e-gezondheidszorgbeleid.
3. De partijen streven ernaar de tenuitvoerlegging van internationale overeenkomsten inzake gezondheid te bevorderen, zoals de Internationale Gezondheidsregeling en het Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging.

ARTIKEL 22

Werkgelegenheid en sociale zaken

1. De partijen komen overeen de samenwerking te intensiveren op het gebied van werkgelegenheid en sociale zaken, onder meer in de context van globalisering en demografische verschuivingen. Er zal worden gestreefd naar bevordering van samenwerking en uitwisseling van informatie en ervaringen inzake werkgelegenheid en arbeidsaangelegenheden. Tot de samenwerkingsgebieden behoren regionale en sociale samenhang, sociale integratie, socialezekerheidsstelsels, levenslange ontwikkeling van vaardigheden, gezondheid en veiligheid op de arbeidsplaats, gelijkheid van mannen en vrouwen en fatsoenlijk werk.

2. De partijen bevestigen opnieuw dat het noodzakelijk is een globaliseringsproces te steunen dat voor iedereen voordeel oplevert, en volledige, productieve werkgelegenheid en fatsoenlijk werk te bevorderen als belangrijk onderdeel van duurzame ontwikkeling en armoedebestrijding.
3. De partijen bevestigen opnieuw hun verbintenis om de internationaal erkende arbeidsnormen en sociale normen, zoals die zijn vastgelegd in met name de ILO-verklaring over de fundamentele principes en rechten met betrekking tot werk, te eerbiedigen, te bevorderen en te verwezenlijken.
4. De samenwerking kan onder meer de vorm aannemen van gezamenlijk overeen te komen specifieke programma's en projecten, alsmede dialoog, samenwerking en initiatieven op gebieden van wederzijds belang op bilateraal of multilateraal niveau.

ARTIKEL 23

Milieu en natuurlijke hulpbronnen

1. De partijen komen overeen dat het noodzakelijk is de natuurlijke rijkdommen en biodiversiteit duurzaam te beschermen en te beheren als basis voor de ontwikkeling van de huidige en toekomstige generaties.

2. De partijen streven naar voortzetting en versterking van hun samenwerking inzake de bescherming van het milieu, onder andere in regionaal verband, en met name ten aanzien van:
- a) klimaatverandering en energie-efficiëntie;
 - b) milieubewustzijn;
 - c) deelname aan en uitvoering van multilaterale milieuverdragen, onder meer op het gebied van biodiversiteit, bioveiligheid en de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten;
 - d) bevordering van milieutechnologieën, -producten en -diensten, waaronder milieubeheersystemen en milieukeursystemen;
 - e) voorkomen van illegaal grensoverschrijdend verkeer van gevaarlijke stoffen, gevaarlijk afval en andere afvalstoffen;
 - f) kust- en zeemilieu, behoud, tegengaan van vervuiling en schade;
 - g) lokale betrokkenheid bij milieubescherming als wezenlijk onderdeel van duurzame ontwikkeling;
 - h) bodem- en grondbeheer;
 - i) de uitwisseling van informatie, deskundigheid en praktijken.

3. Waar van toepassing wordt rekening gehouden met de resultaten van de wereldtop inzake duurzame ontwikkeling en de uitvoering van de relevante multilaterale milieuovereenkomsten.

ARTIKEL 24

Klimaatverandering

1. De partijen erkennen de gemeenschappelijke mondiale dreiging van klimaatverandering en de noodzaak actie te ondernemen om emissies te verminderen, teneinde de concentraties van broeikasgassen in de atmosfeer te stabiliseren op een niveau waarbij gevaarlijke antropogene verstoring van het klimaatsysteem wordt voorkomen. Binnen de grenzen van hun respectieve bevoegdheden en zonder afbreuk te doen aan de besprekingen over klimaatverandering in andere fora, zoals het kaderverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (UNFCCC), verbinden de partijen zich ertoe de samenwerking op dit gebied te intensiveren. Deze samenwerking strekt ertoe:
 - a) klimaatverandering te bestrijden, met als algemeen doel snel een koolstofarme samenleving tot stand te brengen door middel van voor elk land passende schadebeperkings- en aanpassingsmaatregelen;
 - b) efficiënt gebruik van hulpbronnen te stimuleren, onder meer door op brede basis gebruik te maken van de beste beschikbare en economisch haalbare koolstofarme technologieën en normen voor schadebeperking en aanpassing;

- c) ervaring en informatie uit te wisselen inzake de voordelen en de architectuur van handelsregelingen;
 - d) publieke en particuliere financieringsinstrumenten te verbeteren, met inbegrip van marktmechanismen en publiek-private partnerschappen waarmee de strijd tegen klimaatverandering doeltreffend kan worden gesteund;
 - e) samen te werken inzake onderzoek, ontwikkeling, verspreiding, invoering en overdracht van koolstofarme technologieën, teneinde de emissie van broeikasgassen te verminderen met instandhouding van de economische groei;
 - f) waar nuttig ervaring en deskundigheid uit te wisselen op het gebied van toezicht op en analyse van de effecten van broeikasgassen en de ontwikkeling van schadebeperkings- en aanpassingsprogramma's;
 - g) waar nuttig schadebeperkings- en aanpassingsmaatregelen van ontwikkelingslanden te steunen, onder meer via de flexibele mechanismen van het Kyotoprotocol.
2. De partijen komen overeen met het oog hierop de dialoog en de samenwerking op politiek, technisch en beleidsniveau te intensiveren.

ARTIKEL 25

Landbouw, plattelandsonwikkeling en bosbouw

De partijen komen overeen samenwerking aan te moedigen op het gebied van landbouw, plattelandsonwikkeling en bosbouw. De partijen wisselen informatie uit en ontwikkelen de samenwerking op het gebied van met name:

- a) het landbouw- en bosbouwbeleid en de internationale landbouw- en bosbouwvooruitzichten in het algemeen;
- b) de registratie en bescherming van geografische aanduidingen;
- c) biologische productie;
- d) onderzoek op het gebied van landbouw en bosbouw;
- e) ontwikkelingsbeleid voor plattelandsgebieden en met name de diversifiëring en herstructurering van landbouwsectoren;
- f) duurzame landbouw, bosbouw en integratie van milieueisen in het landbouwbeleid;
- g) koppelingen tussen landbouw, bosbouw en milieu en het beleid voor de ontwikkeling van plattelandsgebieden;

- h) promotieactiviteiten voor voedingsproducten uit de landbouw;
- i) duurzaam bosbeheer, ter voorkoming van ontbossing en ter aanmoediging van de aanplant van nieuwe bossen, met passende inachtneming van de belangen van de ontwikkelingslanden waaruit hout afkomstig is.

ARTIKEL 26

Zee en visserij

De partijen stimuleren de samenwerking op het gebied van de zee en de visserij op bilateraal en multilateraal niveau, met name om duurzame en verantwoorde ontwikkeling en beheer van de zee en de visserij te bevorderen. De samenwerking kan onder meer omvatten:

- a) de uitwisseling van informatie;
- b) steun voor duurzaam en verantwoord zee- en visserijbeleid op lange termijn, waaronder behoud en beheer van kust- en mariene hulpbronnen; en
- c) bevordering van de inspanningen ter bestrijding van illegale, niet-gemelde en niet-gereguleerde visserijactiviteiten.

ARTIKEL 27

Ontwikkelingshulp

1. De partijen komen overeen informatie uit te wisselen over hun beleid op het gebied van ontwikkelingssamenwerking, met als doel de totstandkoming van een regelmatige dialoog over de doelstellingen van dit beleid en over hun respectieve ontwikkelingsprogramma's ten behoeve van derde landen. De partijen bestuderen in hoeverre meer ontwikkelingshulp haalbaar is, overeenkomstig hun respectieve wetgeving en de voorwaarden die van toepassing zijn op de tenuitvoerlegging van deze programma's.
2. De partijen bevestigen opnieuw hun gehechtheid aan de Verklaring van Parijs van 2005 inzake de doeltreffendheid van hulp en komen overeen hun samenwerking te versterken om betere resultaten op het gebied van ontwikkeling te verwezenlijken.

TITEL VI

SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN ONDERWIJS EN CULTUUR

ARTIKEL 28

Samenwerking op het gebied van cultuur, informatie, communicatie,
audiovisuele aangelegenheden en de media

1. De partijen komen overeen om samenwerking te stimuleren teneinde het wederzijds begrip en de kennis van elkaars cultuur te vergroten.
2. De partijen streven naar passende maatregelen ter bevordering van culturele uitwisselingen en naar gezamenlijke initiatieven op dit gebied.
3. De partijen komen overeen nauw samen te werken in relevante internationale fora, zoals de Organisatie van de Verenigde Naties voor onderwijs, wetenschap en cultuur (UNESCO) en de ASEM, teneinde gemeenschappelijke doeleinden na te streven en culturele diversiteit te bevorderen, met inachtneming van het UNESCO-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen.
4. De partijen onderzoeken hoe zij uitwisselingen, samenwerking en dialoog tussen relevante instellingen op het gebied van audiovisuele aangelegenheden en de media kunnen aanmoedigen.

ARTIKEL 29

Onderwijs

1. De partijen erkennen de belangrijke bijdrage van onderwijs en opleiding tot de ontwikkeling van mensen die in staat zijn deel te nemen aan de mondiale kenniseconomie, en erkennen dat zij een gemeenschappelijk belang hebben bij de samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding.
2. Overeenkomstig hun wederzijdse belangen en de doelstellingen van hun respectieve onderwijsbeleid verbinden de partijen zich ertoe gezamenlijk steun te verlenen aan passende samenwerkingsactiviteiten op het gebied van onderwijs, opleiding en jeugdzaken, met bijzondere nadruk op het hoger onderwijs. De samenwerking kan onder meer de vorm aannemen van:
 - a) steun voor gezamenlijke samenwerkingsprojecten van onderwijs- en opleidingsinstellingen in de Europese Unie en de Republiek Korea, met als doel leerplanontwikkeling, gezamenlijke studieprogramma's en de mobiliteit van studenten te bevorderen;
 - b) dialoog, studies en uitwisseling van informatie en knowhow op het gebied van het onderwijsbeleid;
 - c) bevordering van de uitwisseling van studenten, academisch en administratief personeel van instellingen voor hoger onderwijs en jeugdwerkers, onder meer in het kader van het Erasmus Mundusprogramma;
 - d) samenwerking in onderwijssectoren van gemeenschappelijk belang.

TITEL VII

SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN JUSTITIE, VRIJHEID EN VEILIGHEID

ARTIKEL 30

Rechtsstaat

Bij hun samenwerking op het gebied van justitie, vrijheid en veiligheid hechten de partijen bijzonder belang aan de bevordering van de rechtsstaat, met inbegrip van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, de toegang tot het gerecht en het recht op een eerlijk proces.

ARTIKEL 31

Juridische samenwerking

1. De partijen komen overeen justitiële samenwerking in burgerlijke en handelszaken te ontwikkelen, met name wat betreft de ratificatie en toepassing van multilaterale verdragen inzake samenwerking in burgerlijke zaken, waaronder de verdragen van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht op het gebied van internationale juridische samenwerking en procesvoering alsmede de bescherming van kinderen.
2. De partijen komen overeen arbitrale beslechting van civiele en particuliere handelsgeschillen waar mogelijk te faciliteren en aan te moedigen, overeenkomstig de toepasselijke internationale instrumenten.

3. Wat de justitiële samenwerking in strafzaken betreft, streven de partijen naar verbetering van de regeling inzake wederzijdse juridische bijstand en uitlevering. Dit kan inhouden, de toetreding tot en de toepassing van de desbetreffende internationale instrumenten van de Verenigde Naties, waaronder het in artikel 6 van deze overeenkomst bedoelde Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof.

ARTIKEL 32

Bescherming van persoonsgegevens

1. De partijen komen overeen samen te werken om het niveau van bescherming van persoonsgegevens te verbeteren overeenkomstig de strengste internationale normen, zoals vervat in de Guidelines for the Regulation of Computerized Personal Data Files van de Verenigde Naties (Resolutie 45/95 van de Algemene Vergadering van de VN van 14 december 1990).
2. De samenwerking inzake de bescherming van persoonsgegevens kan onder meer uitwisseling van informatie en deskundigheid inhouden.

ARTIKEL 33

Migratie

1. De partijen komen overeen de samenwerking op het gebied van illegale migratie, mensen-smokkel en mensenhandel te versterken en te intensiveren, en de migratieproblematiek te integreren in de nationale strategieën voor economische en sociale ontwikkeling van de gebieden waaruit migranten afkomstig zijn.

2. In het kader van de samenwerking ter voorkoming en bestrijding van illegale immigratie komen de partijen overeen hun onderdanen die illegaal op het grondgebied van de andere partij verblijven, over te nemen. De partijen verstrekken hun onderdanen daartoe de nodige identiteitsdocumenten. De partijen komen overeen, wanneer er twijfel bestaat over de nationaliteit, personen waarvan wordt vermoed dat zij hun onderdaan zijn, te identificeren.

3. De partijen streven naar sluiting, indien dat nodig is, van een overeenkomst waarbij de specifieke verplichtingen inzake de overname van hun onderdanen wordt geregeld. In deze overeenkomst zullen tevens de voorwaarden voor de overname van onderdanen van andere landen en staatloze personen geregeld worden.

ARTIKEL 34

Drugsbestrijding

1. De partijen streven ernaar, overeenkomstig hun respectieve wet- en regelgeving, het aanbod van, de illegale handel in en de vraag naar drugs en het effect daarvan op druggebruikers en de samenleving in het algemeen terug te dringen, en het oneigenlijke gebruik van drugsprecursoren voor de illegale productie van drugs en psychotrope stoffen doeltreffender te voorkomen. De partijen zien in het kader van hun samenwerking toe op een brede en evenwichtige aanpak van hun streven naar dit doel door middel van regels voor legale markten en doeltreffende maatregelen en coördinatie tussen de bevoegde autoriteiten in onder meer de sectoren gezondheid, onderwijs, sociale zaken, wetshandhaving en justitie.

2. De partijen bereiken overeenstemming over de wijze van samenwerking om deze doelstellingen te verwezenlijken. De activiteiten worden gebaseerd op onderling overeengekomen beginselen, overeenkomstig de desbetreffende internationale verdragen, de Politieke Verklaring en de Speciale Verklaring over de richtsnoeren voor het terugdringen van de vraag naar drugs, goedgekeurd door de twintigste speciale zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van juni 1998, die gewijd was aan drugs.

ARTIKEL 35

Bestrijding van georganiseerde misdaad en corruptie

De partijen komen overeen samen te werken aan en bij te dragen tot de bestrijding van georganiseerde economische en financiële misdaad en corruptie, namaak en illegale transacties, door volledig te voldoen aan hun bestaande internationale verplichtingen in dit verband, onder meer met betrekking tot effectieve samenwerking om beslag te leggen op uit corruptie verkregen bezittingen of gelden. De partijen bevorderen de toepassing van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad en de aanvullende protocollen daarbij, alsook van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie.

ARTIKEL 36

Bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme

1. De partijen zijn het erover eens dat moet worden samengewerkt bij en gestreefd naar de voorkoming van het gebruik van hun financiële stelsels voor het witwassen van de opbrengsten van criminele activiteiten zoals drugshandel en corruptie, en voor de financiering van corruptie. Deze samenwerking strekt zich uit tot inbeslagneming van uit misdaden verkregen bezittingen of gelden.
2. De partijen kunnen relevante informatie uitwisselen in het kader van hun respectieve wetgevingen en passende normen toepassen voor de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, die gelijkwaardig zijn met die van de internationale instanties op dit gebied, zoals de Financial Action Task Force inzake het witwassen van geld (FATF).

ARTIKEL 37

Bestrijding van computercriminaliteit

1. Door middel van de uitwisseling van informatie en praktische ervaringen versterken de partijen, overeenkomstig hun nationale wetgeving en binnen de grenzen van hun verantwoordelijkheid, hun samenwerking ter voorkoming en bestrijding van geavanceerde technologische criminaliteit, computercriminaliteit en elektronische criminaliteit en de verspreiding van terroristische inhoud via internet.
2. De partijen wisselen informatie uit op het gebied van onderwijs en opleiding van onderzoekers van computercriminaliteit, het onderzoek naar computercriminaliteit en digitale forensische wetenschap.

ARTIKEL 38

Samenwerking inzake wetshandhaving

De partijen komen overeen samenwerking tot stand te brengen tussen autoriteiten, instanties en diensten op het gebied van wetshandhaving en bij te dragen tot het verstoren en onschadelijk maken van grensoverschrijdende misdaaddreigingen die beide partijen met elkaar gemeen hebben. De samenwerking tussen autoriteiten, instanties en diensten op het gebied van wetshandhaving kan de vorm aannemen van wederzijdse bijstand bij onderzoeken, uitwisseling van onderzoekstechnieken, gezamenlijke opleiding en bijscholing van wetshandhavingspersoneel en alle andere gezamenlijke activiteiten en bijstand, in onderling overleg tussen de partijen.

TITEL VIII

SAMENWERKING OP ANDERE GEBIEDEN

ARTIKEL 39

Toerisme

De partijen verbinden zich ertoe samenwerking tot stand te brengen op het gebied van toerisme, teneinde het wederzijds begrip te verbeteren en een evenwichtige en duurzame ontwikkeling van het toerisme te bevorderen.

De samenwerking kan onder meer de vorm aannemen van:

- a) de uitwisseling van informatie over onderwerpen van wederzijds belang op het gebied van toerisme;
- b) de organisatie van toeristische evenementen;
- c) uitwisselingen op het gebied van toerisme;
- d) samenwerking op het gebied van de instandhouding en het beheer van cultureel erfgoed;
- e) samenwerking op het gebied van het beheer van het toerisme.

ARTIKEL 40

Maatschappelijk middenveld

De partijen erkennen de rol en de mogelijke bijdrage van organisaties van het maatschappelijk middenveld tot de dialoog en het samenwerkingsproces uit hoofde van deze overeenkomst en komen overeen een effectieve dialoog met organisaties van het maatschappelijk middenveld en hun actieve deelname te stimuleren.

ARTIKEL 41

Openbaar bestuur

De partijen komen overeen, door middel van de uitwisseling van ervaringen en goede werkmethoden en door voort te bouwen op de bestaande inspanningen, samen te werken inzake de modernisering van het openbaar bestuur op gebieden als:

- a) verbetering van de organisatorische doelmatigheid;
- b) verbetering van de effectiviteit van de dienstverlening door de instellingen;
- c) transparant beheer van de overheidsfinanciën en verantwoording;
- d) verbetering van het juridische en institutionele kader;
- e) opzet en uitvoering van het beleid.

ARTIKEL 42

Statistieken

1. De partijen ontwikkelen en versterken hun samenwerking inzake statistieken en dragen zo bij tot hun langetermijndoelstelling tijdig internationaal vergelijkbare en betrouwbare statistische gegevens te verstrekken. Hun verwachting is dat duurzame, efficiënte en professioneel onafhankelijke statistische stelsels informatie opleveren die relevant is voor de burgers, bedrijven en besluitvormers van de partijen en hen in staat stelt goed gefundeerde besluiten te nemen. De partijen wisselen onder meer informatie en deskundigheid uit en brengen samenwerkingsverbanden tot stand, daarbij rekening houdend met de reeds opgedane ervaring.

De samenwerking is gericht op:

- a) de geleidelijke harmonisatie van de statistische stelsels van de partijen;

- b) fijnafstemming van de gegevensuitwisseling tussen de partijen, rekening houdend met de toepassing van de internationale methodologieën ter zake;
 - c) verbetering van de beroepsbekwaamheid van de statistici, zodat deze in staat zijn de ter zake geldende statistische normen toe te passen;
 - d) bevordering van de uitwisseling van ervaring tussen de partijen inzake de ontwikkeling van knowhow op statistisch gebied.
2. De samenwerking kan onder meer de vorm aannemen van gezamenlijk overeen te komen specifieke programma's en projecten, alsmede dialoog, samenwerking en initiatieven op gebieden van wederzijds belang op bilateraal of multilateraal niveau.

TITEL IX

INSTITUTIONEEL KADER

ARTIKEL 43

Andere overeenkomsten

1. De kaderovereenkomst inzake handel en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Korea, anderzijds, die op 28 oktober 1996 in Luxemburg is ondertekend en op 1 april 2001 in werking is getreden, wordt ingetrokken.
2. Bovengenoemde overeenkomst wordt door deze overeenkomst geactualiseerd en vervangen. Verwijzingen naar bovengenoemde overeenkomst in alle andere overeenkomsten tussen de partijen worden gelezen als verwijzingen naar deze overeenkomst.
3. De partijen kunnen deze overeenkomst aanvullen door sluiting van specifieke overeenkomsten op alle samenwerkingsgebieden die binnen het toepassingsgebied van deze overeenkomst vallen. Dergelijke specifieke overeenkomsten vormen een integrerend onderdeel van de algemene bilaterale betrekkingen zoals die worden geregeld bij deze overeenkomst en maken deel uit van een gemeenschappelijk institutioneel kader.

4. Bestaande overeenkomsten die betrekking hebben op specifieke samenwerkingsgebieden die binnen het toepassingsgebied van deze overeenkomst vallen, worden eveneens geacht onderdeel te zijn van de algemene bilaterale betrekkingen zoals die worden geregeld bij deze overeenkomst en deel uit te maken van een gemeenschappelijk institutioneel kader.

ARTIKEL 44

Gemengde Commissie

1. De partijen stellen krachtens deze overeenkomst een Gemengde Commissie in, bestaande uit vertegenwoordigers van de leden van de Raad van de Europese Unie en vertegenwoordigers van de Europese Commissie, enerzijds, en vertegenwoordigers van de Republiek Korea, anderzijds.
2. In de Gemengde Commissie wordt overleg gepleegd ter vergemakkelijking van de uitvoering van deze overeenkomst en ter bevordering van de algemene doelstellingen ervan, ter handhaving van de algemene samenhang van de betrekkingen en ter verzekering van de goede werking van alle andere overeenkomsten tussen de partijen.
3. De Gemengde Commissie heeft de volgende taken:
 - a) zij ziet toe op de goede werking van deze overeenkomst;

- b) zij houdt toezicht op de ontwikkeling van de brede betrekkingen tussen de partijen;
- c) zij verzoekt waar nodig comités en andere lichamen die bij andere van het gemeenschappelijke institutionele kader deel uitmakende overeenkomsten zijn ingesteld, om informatie en neemt door hen ingediende verslagen in overweging;
- d) zij zorgt voor de uitwisseling van standpunten en de formulering van voorstellen over alle aangelegenheden van gemeenschappelijk belang, waaronder in de toekomst te nemen maatregelen en de daarvoor beschikbare middelen;
- e) zij stelt prioriteiten met betrekking tot de doelstellingen van deze overeenkomst;
- f) zij zoekt naar passende middelen ter voorkoming van problemen die in de onder deze overeenkomst vallende gebieden zouden kunnen rijzen;
- g) zij beslecht geschillen die zich ten aanzien van de toepassing of de interpretatie van deze overeenkomst voordoen bij consensus, overeenkomstig artikel 45, lid 3;
- h) zij onderzoekt alle door een partij ingediende informatie betreffende niet-naleving van verplichtingen en pleegt overleg met de andere partij om een oplossing te vinden die voor beide partijen aanvaardbaar is, overeenkomstig artikel 45, lid 3.

4. De Gemengde Commissie komt gewoonlijk eenmaal per jaar bijeen, afwisselend in Brussel en Seoul. Speciale vergaderingen vinden plaats wanneer een van de partijen daarom verzoekt. De Gemengde Commissie wordt beurtelings door een van beide partijen voorgezeten. Zij vergadert gewoonlijk op het niveau van hoge ambtenaren.

ARTIKEL 45

Uitvoeringsbepalingen

1. De partijen treffen alle algemene en bijzondere maatregelen die vereist zijn om aan hun verplichtingen krachtens de overeenkomst te voldoen en zien erop toe dat deze in overeenstemming zijn met de doelstellingen die in deze overeenkomst zijn neergelegd.
2. De overeenkomst wordt toegepast op basis van consensus en overleg. Mochten zich meningsverschillen voordoen in verband met de toepassing of de interpretatie van deze overeenkomst, dan verwijzen de partijen de zaak naar de Gemengde Commissie.
3. Indien een partij van mening is dat de andere partij een verplichting die uit deze overeenkomst voortvloeit niet is nagekomen, kan zij passende maatregelen treffen. Alvorens dit te doen, verstrekt zij, behalve in bijzonder dringende gevallen, de Gemengde Commissie alle informatie die nodig is voor een grondig onderzoek van de situatie. De partijen plegen overleg in de Gemengde Commissie, en indien beide partijen daarmee instemmen, kan dit overleg worden begeleid door een bemiddelaar, die door de Gemengde Commissie wordt benoemd.

4. In bijzonder dringende gevallen wordt de maatregel onmiddellijk ter kennis gebracht van de andere partij. Op verzoek van de andere partij wordt gedurende ten hoogste twintig dagen overleg gepleegd. Na afloop van deze periode is de maatregel van toepassing. In dit geval kan de andere partij om arbitrage verzoeken overeenkomstig artikel 46, waarbij elk aspect van de maatregel, alsmede de grondslag daarvan, kan worden onderzocht.

ARTIKEL 46

Arbitrageprocedure

1. Het scheidsgerecht bestaat uit drie (3) scheidsrechters. Elke partij benoemt één scheidsrechter; de Gemengde Commissie benoemt binnen veertien (14) dagen op verzoek van een van de partijen met het oog op de arbitrage een derde scheidsrechter. De benoeming van een scheidsrechter door een partij wordt langs diplomatieke weg onverwijld schriftelijk ter kennis van de andere partij gebracht. De scheidsrechters beslissen bij meerderheid van stemmen. De scheidsrechters streven ernaar zo snel mogelijk tot een beslissing te komen, doch in ieder geval binnen drie (3) maanden na hun benoeming. De Gemengde Commissie stelt nadere procedures vast met het oog op het snelle verloop van de arbitrage.

2. Elke partij bij het geschil dient de maatregelen te treffen die voor de uitvoering van de beslissing van de scheidsrechters noodzakelijk zijn. De scheidsrechters doen desgevraagd aanbevelingen voor de uitvoering van hun beslissing, teneinde het evenwicht van rechten en verplichtingen in het kader van deze overeenkomst te herstellen.

TITEL X

SLOTBEPALINGEN

ARTIKEL 47

Definitie

Voor de toepassing van deze overeenkomst wordt onder "de partijen" verstaan: de Europese Unie of haar lidstaten, dan wel de Europese Unie en haar lidstaten, overeenkomstig hun respectieve bevoegdheden, enerzijds, en de Republiek Korea, anderzijds.

ARTIKEL 48

Nationale veiligheid en openbaarmaking van informatie

Niets in deze overeenkomst mag zodanig worden uitgelegd dat een partij verplicht wordt informatie te verstrekken waarvan zij de openbaarmaking in strijd acht met haar wezenlijke veiligheidsbelangen.

ARTIKEL 49

Inwerkingtreding, looptijd en beëindiging

1. Deze overeenkomst treedt in werking op de eerste dag van de maand volgende op de datum waarop de partijen elkaar in kennis hebben gesteld van de voltooiing van de daartoe vereiste juridische procedures.
2. Onverminderd het bepaalde in lid 1 wordt deze overeenkomst in afwachting van de inwerkingtreding voorlopig toegepast. De voorlopige toepassing vangt aan op de eerste dag van de eerste maand volgende op de datum waarop de partijen elkaar in kennis hebben gesteld van de voltooiing van de daartoe vereiste procedures.
3. Deze overeenkomst geldt voor onbepaalde tijd. Elk van beide partijen kan de andere partij schriftelijk in kennis stellen van haar voornemen deze overeenkomst op te zeggen. De opzegging wordt zes maanden na de kennisgeving van kracht.

ARTIKEL 50

Kennisgevingen

De in artikel 49 bedoelde kennisgevingen worden toegezonden aan het secretariaat-generaal van de Raad van de Europese Unie onderscheidenlijk het ministerie van Buitenlandse Zaken van de Republiek Korea.

ARTIKEL 51

Verklaringen en bijlagen

De gemeenschappelijke verklaringen en bijlagen bij deze overeenkomst vormen een integrerend onderdeel van deze overeenkomst.

ARTIKEL 52

Territoriale toepassing

Deze overeenkomst is van toepassing op de grondgebieden waarop het Verdrag betreffende de Europese Unie van toepassing is, onder de in genoemd Verdrag neergelegde voorwaarden, enerzijds, en het grondgebied van de Republiek Korea, anderzijds.

ARTIKEL 53

Authentieke teksten

Deze overeenkomst is opgesteld in tweevoud in de Bulgaarse, de Deense, de Duitse, de Engelse, de Estse, de Finse, de Franse, de Griekse, de Hongaarse, de Italiaanse, de Letse, de Litouwse, de Maltese, de Nederlandse, de Poolse, de Portugese, de Roemeense, de Sloveense, de Slowaakse, de Spaanse, de Tsjechische, de Zweedse taal en de Koreaanse taal, met dien verstande dat alle teksten gelijkelijk authentiek zijn.

Съставено в Брюксел на десети май две хиляди и десета година.

Hecho en Bruselas, el diez de mayo de dos mil diez.

V Bruselu dne desátého května dva tisíce deset

Udfærdiget i Bruxelles den tiende maj to tusind og ti.

Geschehen zu Brüssel am zehnten Mai zweitausendzehn.

Kahe tuhande kümnenda aasta maikuu kümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις δέκα Μαΐου δύο χιλιάδες δέκα.

Done at Brussels on the tenth day of May in the year two thousand and ten.

Fait à Bruxelles, le dix mai deux mille dix.

Fatto a Bruxelles, addì dieci maggio duemiladieci.

Briselē, divtūkstoš desmitā gada desmitajā maijā.

Priimta du tūkstančiai dešimtų metų gegužės dešimtą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétézer-tizedik év május tizedik napján.

Magħmul fi Brussell, fl-ghaxar jum ta' Mejju tas-sena elfejn u ghaxra.

Gedaan te Brussel, de tiende mei tweeduizend tien.

Sporządzono w Brukseli dnia dziesiątego maja roku dwa tysiące dziesiątego.

Feito em Bruxelas, em dez de Maio de dois mil e dez.

Întocmit la Bruxelles, la zece mai două mii zece.

V Bruseli dňa desiateho mája dvetisícdesať.

V Bruslju, dne desetega maja leta dva tisoč deset.

Tehty Brysselissä kymmenentenä päivänä toukokuuta vuonna kaksituhattakymmenen.

Som skedde i Bryssel den tionde maj tjugohundratio.

2010년 5월 10일 브뤼셀에서 작성되었다.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

På Kongeriget Danmarks vegne

Für die Bundesrepublik Deutschland

UE/KR/X 3

Eesti Vabariigi nimel

Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

Pour la République française

Per la Repubblica italiana

UE/KR/X 5

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā

Lietuvos Respublikos vardu

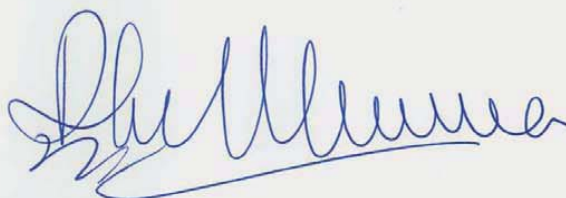
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

A Magyar Köztársaság részéről

Għal Malta

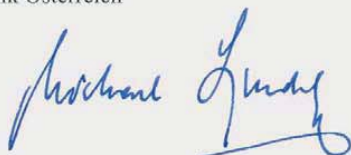

UE/KR/X 7

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela Republica Portuguesa

Pentru România

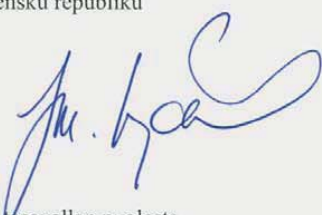

UE/KR/X 9

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

UE/KR/X 11

За Европейския съюз
 Por la Unión Europea
 Za Evropskou unii
 For Den Europæiske Union
 Für die Europäische Union
 Euroopa Liidu nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
 For the European Union
 Pour l'Union européenne
 Per l'Unione europea
 Eiropas Savienības vārdā –
 Europos Sąjungos vardu
 Az Európai Unió részéről
 Ghall-Unjoni Ewropea
 Voor de Europese Unie
 W imieniu Unii Europejskiej
 Pela União Europeia
 Pentru Uniunea Europeană
 Za Európsku úniu
 Za Evropsko unijo
 Euroopan unionin puolesta
 För Europeiska unionen

Calvin H. Smith

대한민국을 위하여

유영환

UE/KR/X 13

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING BETREFFENDE DE INTERPRETATIE
VAN DE ARTIKELEN 45 EN 46

De partijen zijn democratieën. Zij wensen samen te werken om de waarden die zij delen in de wereld te bevorderen. Hun overeenkomst is een teken van hun gezamenlijke streven de democratie, de mensenrechten, non-proliferatie en de bestrijding van terrorisme overal ter wereld te bevorderen. De tenuitvoerlegging van deze overeenkomsten tussen partijen die dezelfde waarden delen dient derhalve te worden gebaseerd op de beginselen van dialoog, wederzijds respect, gelijkwaardig partnerschap, multilateralisme, consensus en eerbiediging van het internationaal recht.

De partijen komen overeen dat met het oog op de juiste interpretatie en de praktische toepassing van deze overeenkomst met de term "passende maatregelen" in artikel 45, lid 3, maatregelen worden bedoeld die evenredig zijn met de ernst van de niet-nakoming van verplichtingen op grond van deze overeenkomst. Maatregelen kunnen worden getroffen ten aanzien van deze overeenkomst of ten aanzien van een specifieke overeenkomst die deel uitmaakt van het gemeenschappelijke institutionele kader. Bij de keuze van maatregelen moet voorrang worden gegeven aan maatregelen die de werking van de overeenkomst het minst verstoren, rekening houdende met de mogelijke aanwending van nationale rechtsmiddelen.

Voor de juiste interpretatie en de praktische uitvoering van deze overeenkomst komen de partijen overeen dat met de term "bijzonder dringende gevallen" in artikel 45, lid 4, gevallen worden bedoeld waarin door een van de partijen wezenlijke inbreuk op deze overeenkomst is gemaakt. Wezenlijke inbreuk houdt in: een afwijzing van deze overeenkomst die niet in overeenstemming is met de algemene regels van het internationaal recht of een bijzonder ernstige en grove schending van een essentieel element van deze overeenkomst. De partijen beoordelen of er sprake is van een mogelijke wezenlijke inbreuk op artikel 4, lid 2, met inachtneming van het officiële standpunt, indien dat bestaat, van de relevante internationale instanties.

Wat artikel 46 betreft zijn, indien maatregelen zijn getroffen ten aanzien van een specifieke overeenkomst die deel uitmaakt van het gemeenschappelijke institutionele kader, alle relevante procedures voor geschillenbeslechting van de specifieke overeenkomst van toepassing op de procedure voor de tenuitvoerlegging van de scheidsrechterlijke beslissing in gevallen waarin de scheidsrechters beslissen dat de maatregel niet gerechtvaardigd of niet evenredig was.

UNILATERALE VERKLARING
VAN DE EUROPESE UNIE
BETREFFENDE ARTIKEL 12

De gevolmachtigden van de lidstaten en de gevolmachtigde van de Republiek Korea nemen kennis van de volgende unilaterale verklaring:

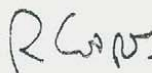
De Europese Unie verklaart dat de lidstaten slechts gebonden zijn uit hoofde van artikel 12 voor zover zij deze beginselen van goed bestuur op fiscaal gebied op het niveau van de Europese Unie hebben onderschreven.

Предходният текст е заверено копие на оригинала, депозиран в архивите на Генералния секретариат на Съвета в Брюксел.
 El texto que precede es copia certificada conforme del original depositado en los archivos de la Secretaría General del Consejo en Bruselas.
 Předchozí text je ověřeným opisem originálu uloženého v archivu Generálního sekretariátu Rady v Bruselu.
 Foranstående tekst er en bekræftet genpart af originaldokumentet deponeret i Rådets Generalsekretariats arkiver i Bruxelles.
 Der vorstehende Text ist eine beglaubigte Abschrift des Originals, das im Archiv des Generalsekretariats des Rates in Brüssel hinterlegt ist.
 Eelnev tekst on tõestatud koopia originaalist, mis on antud hoiule nõukogu peasekretariaadi arhiivi Brüsselis.
 Το ανωτέρω κείμενο είναι ακριβές αντίγραφο του πρωτοτύπου που είναι κατατεθειμένο στο αρχείο της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου στις Βρυξέλλες.
 The preceding text is a certified true copy of the original deposited in the archives of the General Secretariat of the Council in Brussels.
 Le texte qui précède est une copie certifiée conforme à l'original déposé dans les archives du Secrétariat Général du Conseil à Bruxelles.
 Il testo che precede è copia certificata conforme all'originale depositato negli archivi del Segretariato generale del Consiglio a Bruxelles.
 Šis teksts ir apliecināta kopija, kas atbilst oriģinālam, kurš deponēts Padomes Ģenerālsekretariāta arhīvā Briselē.
 Pirmiau pateiktas tekstas yra Tarybos generalinio sekretoriato archyvuose Briuselyje deponuoto originalo patvirtinta kopija.
 A fenti szöveg a Tanács Főtitkárságának brüsszeli irattárában letétbe helyezett eredeti példány hiteles másolata.
 It-test precedenti huwa kopja ċertifikata vera ta' l-original ddepożitat fl-arkivji tas-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill fi Brussel.
 De voorgaande tekst is het voor eensluidend gewaarmerkt afschrift van het origineel, nedergelegd in de archieven van het Secretariaat-Generaal van de Raad te Brussel.
 Powyższy tekst jest kopią poświadczoną za zgodność z oryginałem złożonym w archiwum Sekretariatu Generalnego Rady w Brukseli.
 O texto que precede é uma cópia autenticada do original depositado nos arquivos do Secretariado-Geral do Conselho em Bruxelas.
 Textul anterior constituie o copie certificată pentru conformitate a originalului depus în arhivele Secretariatului General al Consiliului la Bruxelles.
 Predchádzajúci text je overenou kópiou originálu, ktorý je uložený v archívoch Ģenerálneho sekretariátu Rady v Bruseli.
 Zgornje besedilo je overjena verodostojna kopija izvirnika, ki je deponiran v arhivu Ģeneralnega sekretariata Sveta v Bruslju.
 Edellä oleva teksti on oikeaksi todistettu jäljennös Brysselissä olevan neuvoston pääsihteeristön arkistoon talletetusta alkuperäisestä tekstistä.
 Ovanstående text är en bestyrkt avskrift av det original som deponerats i rådets generalsekretariats arkiv i Bryssel.

Брюксел,
 Bruselas,
 Brusel,
 Bruxelles, den
 Brüssel, den
 Brüssel,
 Βρυξέλλες,
 Brussels,
 Bruxelles, le
 Bruxelles, addi',
 Briselē,
 Briuselis,
 Brüsszel,
 Brussel, il
 Brussel,
 Bruksela, dnia
 Bruxelles, em
 Bruxelles,
 Brussel
 Brusselj,
 Bryssel,
 Bryssel den

26-05-2010

За генералния секретар на Съвета на Европейския съюз
 Por el Secretario General del Consejo de la Unión Europea
 Za generálního tajemníka Rady Evropské unie
 For Generalsekretæren for Rådet for Den Europæiske Union
 Für den Generalsekretär des Rates der Europäischen Union
 Euroopa Liidu Nõukogu peasekretäri nimel
 Για τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
 For the Secretary-General of the Council of the European Union
 Pour le Secrétaire général du Conseil de l'Union européenne
 Per il Segretario Generale del Consiglio dell'Unione europea
 Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāra vārdā
 Europos Sąjungos Tarybos generalinio sekretoriui
 Az Európai Unió Tanácsának főtitkára nevében
 Għas-Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
 Voor de Secretaris-Generaal van de Raad van de Europese Unie
 W imieniu sekretarza generalnego Rady Unii Europejskiej
 Pelo Secretário-Geral do Conselho da União Europeia
 Pentru Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
 Za generálneho tajomníka Rady Európskej únie
 Za generalnega sekretarja Sveta Evropske unije
 Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin puolesta
 För generalsekreteraren för Europeiska unionens råd

R. COOPER
 Directeur Général